БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

№ 134 (11120) | 1966 оной июниин 7, вторник | Сэн 2 мүнгэн

„САГААН АЛТАНАЙ" ...АҺЫЕ БЭЛЭДХЭЛТЭЙ УГТАЯ

«САГААН АЛТАН» гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. Хонин һүрэг олоор үсхэ...жэ байһан ажахынуудай ноохо ехээр хайшалжа, олзо доход элбэгээр ...даг хадань тэрэниинь алтанһаа өөрэгүйгөөр сэгнэнэ гээшэл! Баян ...эр Буряад ороноймнай олонхи ажахынууд һүүлэй жэлнүүдтэ хонидойн ...үүлтэрые һайжаруулжа, тоо толгойень олошоруулжа, гүрэндөө нарин, ...тар ноохо ехээр тушаадаг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикамнай ...а 48 мянга 400 гаран центнер ноохо гүрэндөө худалдажа, түсэбөө ... процент дүүргэһэн гэхэ гү, али урзанданайхиһаа 13 процент ехэ ... тушааһан байгаа.

...Мүнөө жэлдэ нёдондонойхиһоо үшөө олон хонидой ноохон хайшалаг...ар хараалагдана. Тиимэһээ колхоз, совхозуудай урда бүришье харюу...атай зорилго табигдана. Хэрбээ «сагаан алтанай» хуряалгые бэлэдхэл ...пайгаар угтаад, хаһа сагтань үнгэргэбэл, ажахынууд урда жэлэйхи...нилээд ехэ ноохо гүрэндөө худалдаха аргатай. Энэ ушарта нэн ту... ямар юумэ анхаралда абтаха байнаб? Мүнөө республикымнай кол... совхозуудта бонитировко хэгдэжэ, хонид ноохонойнгоо шанараар, ...зүһөөрөө илгагдажа байна. Энэ хүдэлмэри богонихон болзорто үн...эгдэхэ ёһотой. Тиихэдэ ажахынуудай бригада, отделени бүхэндэ ноо...хайшалалгын томо пунктнуудые түхеэрээгүйдэ аргагүй. Тиигэбэл хү...эри бүтээсэтэйгөөр эмхидхэгдэдэг.

...Хаана, ямар ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд харюусал...гаар ханданаб, тэрэ нютагуудта һайн жэшээ харуулагдана. Тусхайл..., Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 25 мянган хонидой ...һон хайшалагдаха юм. Мүнөө тус ажахыда бонитировко хэгдэжэ дүү... Бригада бүхэндэнь томодхогдоһон пунктнууд түхеэрэгдэжэ, хэрэгсэл...ээр хангагданхай. Тиимэ нэгэ пунктда 40—60 машинканууд тодхог...о, үдэртэ 600—700 хонидой ноохон хайшалагдаха юм. Колхозой ...вленидэ тусгаар график зохёогдожо, али отарын хонид ямар болзорто ...ктнуудта асарагдажа, ноохонойнь хайшалагдаха байһаниинь тодор...огдоо. Энэ шухала кампаниин үедэ агрегадуудта дүршэлтэй механи...рнууд ажаллаха, машинкануудтань шадамар бэрхэ хүнүүд табигдаха. ...ээд ажалынь бүтээсэтэйгөөр эмхидхэгдэжэ, хүдэлмэриин 12—15 хо...й туршада хонидойнь ноохон бүхыдөө хайшалагдажа дүүргэгдэхээр ...алагдана.

...Томодхогдоһон пунктнуудай һайн байһаниинь түрүү ажахынуудай ...шэл дээрэһээ харагдана. Хонин олоор үсхэбэрилдэг Зэдын аймагай оло... ажахынууд жэл бүри тиимэ пунктнуудые түхеэржэ ноохо хайша...ые үнгэргэдэг болонхой. Мүн Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» сов... Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхоз, бусадшье ажахынууд ...э арга үргэнөөр хэрэглэжэ, «сагаан алтанай» хуряалгын хаһые бого...болзорто үнгэргэнэ. Энэ жэлдэ дүшэ гара мянган хонидой ноохо хай...ха түсэбтэй республикымнай томохон ажахынуудай нэгэн—Хэжэн... совхоздо дүрбэн томо пункт түхеэрэгдэжэ бэлэн болгогдонхой.

...Хонидой ноохые шанартайгаар хайшалха гээшэ тон шухала. Тиигэ... тулада колхоз, совхозуудта даб дээрэ ямар зорилго табигдахаб гэбэл, ...шэлтэй, шадабаритай хайшалагшад хүдэлмэридэнь хабаадуулагдаха, ...нэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэгдэхэ ёһотой. Манай республика до... Оренбургын областьдо шудалагдаһан түрүү онол аргада шадамараар ...һан бэрхэшүүл олошороо. Хориин аймагай Анаагай совхоздо республи...а чемпион алдартай болоһон хайшашан Г. Д. Доржиева байна. Тэрэ ...тэ 90—100 хонидой ноохо машинаар хиргажа шададаг. Бусад ажахы...таашье бэрхээр ажаллажа байдаг иимэ хүнүүд бүгэдэндэ, жэ... харуулна бшуу. Мүнөө жэлдэ илангаяа түрүүшынхеэ хайшашан боло...о байһан залуушуулые түрүүшынь үдэрһөө эхилэн, бэрхэшүүлэй хэ...да байлгажа һургаагүйдэ аргагүй. Тэдэнэй дунда, ноохо хайшалалгада ...саха хүнүүдэй дунда мүнөөнһөө һуралсал эмхидхэхэдэ болохо байна.

Ноохо хайшалалгада һургагдаагүй хүнүүд ажаллахадаал, ноохоной ...рые муудуулдаг шуу. Энээнһээ ажахынуудшье гарзада ородог. Гү...э үнэтэй сэнгээр тушаагдаха аад, хямдаар абтана. Иимэ байдал нёдон...үзэгдөө һэн. Баргажанай аймагай зарим ажахынуудта хонидынь ша... муутайгаар, ноохониинь хонидтоо үлөөгдэжэ хайшалагдаһан дээрэһээ ...ээд ехэ ноохон гээлтэ хоролтодо ороһон юм. Тиигэжэ гансахан энэ ...аг түсэбөө дүүргэнгүй үлэһэн байгаа. Тиихэдэ Хориин аймагай Үдын ...оздо хайшалагшад үсөөнөөр табигдажа, хүдэлмэринь унжагайрдаг бай... Иимэ дутуу дунданuудай тохёолдохогүйн тулада түрүүшын үдэрһөө ...жэ ноохо хайшалалгын хүдэлмэри ажахынуудай мэргэжэлтэдэй зүг...шалгагдажа байха зэргэтэй. Ноохо хайшалалгын үедэ арадай хинагша... урда мүн лэ харюусалгатай зорилго табигдаха болоно. Ноохо шанар...тайгаар хайшалха ябадалтай, үрилтэ хоролтодо орохо ушартай тэдэнэр ...сэхэ уялгатай.

Үшөө юун анхарагдахаб? Хонин бүриһөө абтаһан ноохые тоо бүрид...шэд аминдань тэмдэглэжэ, шанартай ехэ ноохо үгэдэг хонидые саашa...ь мэдэжэ абаха, түл, ноохо абахын тулада ажахынууд тиимэ хонидые ... һүрэгтөө олон жэлдэ байлгаха ёһотой. Гадна эдэ үдэрнүүдтэ респуб...ымнай аймагуудта Буркоопсоюзай заготуправлениин түлөөлэгшэд клас...ифицигуудай семинар үнгэргэжэ байна. Колхоз, совхозуудай хүтэлбэ...гшэд ноохо шанараарнь илгажа байха тушаалтадые бүхыдэнь энэ ...нарта хабаадуулха зэргэтэй. Ноохон зүбөөр илгагдажа, шорой шохой...гөөр, сэбэрээр гүрэндэ тушаагдаһан байбал, ажахынуудай «сагаан ал...һаа» абтаха олзо доходынь бүри дээшэлхэ аргатай.

Граммшье ноохо хонидтоо үлөөнгүй, шанартайгаар хайшалжа абая! ...ал зорилго мүнөө хүдөөгэй ажалшадай урда табигдаха болоно. Энэньшье ...посотой. Манай республика шэнэ табан жэлдэ ноохо абалгые урда та... жэлэйхиһээ 28 процентээр ехэдхэхэ хараа түсэбтэй ха юм. Энээниие ...үүлгэдэ гансашье колхоз, совхозууд бэшэ, харин аймагуудай партий... советскэ болон хүдөө ажахын органууд анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

...АМЖУУЛГЫН УЛААН ТУГ — ТҮРҮҮ АЖАХЫДА

...аяхан Мухар-Шэбэрэй райком, ...гай гүйсэдком гүрэндэ һү ту...гаар таба һарын дүн гаргажа, ...жуулгын Улаан туг 35 түхэ... мүнгэн шантайгаар «Родина» ...хоздо барюулба (түрүүлэгшэнь ...эр С. Г. Ревенский, парткомой ...ретарь нүхэр И. Яньков, глав... зоотехнигынь Б. Бармитов). Энэ ажахы һү һааляа нёдондо жэлэйхидэ орходоо 18 процентээр үлүүлһэн байна. Харин май һара соо гүрэндэ һү тушаалгаяа апрель һарынхида орходоо 31,5 процент ехэ болгоо. Нэгэ һаамхай үнеэнэйнь һаам урда жэлэйхиһээ 67 килограммаар дээшэлээ.

Ц-Д. ДЫМБРЫЛОВ.

МАЛАА ХҮХЭ НОГООНДО ХҮШЭЛҮҮЛЭЕ

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГАЙ АЖАХЫНУУД ЗУНАЙНГАА БЭЛШЭЭРИДЭ ГАРАЖА ЭХИЛҺЭЭР ҮНИНЭЙ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ДРУЖБА» КОЛХОЗОЙ МАЛ ЗУҺАЛАН ТЭЭШЭ ШЭГЛЭЖЭ ЯБАНА.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗУУН ҮДЭРТЭ 100!

Малшадай харюусалгатай хүдэлмэри орожо байна. Зунай бэлшээри! Энэ үедэ мал хаража, холын бэлшээридэ гаргажа байһан хүнүүд урдаа ехэ зорилго табиха, юу хэхэ, ямар амжалта туйлаха тухайгаа бодохошье ёһотой. Нисэнгын совхозой мал адуулагшад мүнөө жэлдэ аймаг дотороо мүрысөө үүсхэхээр шиидээд, ехэ уялгануудые абанхай.

Зуун үдэртэ 100! Энэмнай тиимэ багахан хэрэг бэшэ. Нёдондо Зэдын аймагай Торнин совхозой малшад республика дотороо иимэ үүсхэл гаргаһан, зунай үедэ малаа һайнаар таргалуулаябди гэжэ бүхы малшадые мүрысөөндэ урьһан байгаа. Теэд нисэнгынхид торинихидтай адли зорилго мүнөө жэлдэ табихадаа, арга боломжоёо хараһан байна. Нёдондо совхозой олон малшад малаа холын бэлшээридэ һайнаар адуулжа, тобир тарган болгоо һэн. Мүнөө жэлдэшье мал адуулагша Ц. Доржиев зунай бэлшээриин хаһада малайнгаа шэгнүүрые тус тустань үдэрэй мянган граммаар нэмээхэ гэхэдээ, урдынгаа дүй дүршэлые харалсаа ха юм. Мүн Ригжид Цыденовашье харюусалгатай зорилго урдаа табинхай.

Нисэнгынхид хүршэ «Комсомольский» совхозой малшадтай мүрысэдэг юм. Тэдэнэй аймаг дотороо үүсхэл гаргаад байхадань, «Комсомольский» совхозой малшад нүхэд Александр Побоков, Константин Халтурин, Николай Привар, Гунгар Чимитов гэгшэд баһал уряаень дэмжээд, энэ зундаа даадаг малаа һайнаар адуулжа, толгой бүриинь шэгнүүрые 100 килограммһаа доошо бэшээр нэмээхэ гэһэн уялгануудые абаба.

Нисэнгын совхоздо эбэртэ бодо малай 6 гүүртэ бүридхэгдэжэ, холын бэлшээридэ гаргагданхай. Тэдэнэйнь гурбаниинь ерэхэ намар гүрэндэ тушаагдаха юм. Мүнөө энэ совхозойхидой үүсхэлээр аймаг дотор мүрысөөн дэлгэржэ байнхай. Тэдэнэй жэшээе ганса хүршэнэрынь дэмжэнэ бэшэ, харин ондоошье ажахынуудай малшад дэмжэнэ. Зунай үедэ малай шэгнүүрые зуун килограммаар нэмээхын түлөө тэмсэл Яруунa дотор дэлгэржэ байхада, «Дружба» колхозой түрүү малшан Андрей Баяндуев өөрынгөө һанал бодол тушаа хөөрэнэ. Тэрэ Сэнгэ Цыбиковтэй ажаллажа байдаг. Мүнөө хабар 142 толгой өрэ хашараг гууҗа, холын буусада абаашанхай. Түрхэлэй хойто бэедэ байһан зуһаландаа малдаа эдюулхэ дабһа, минеральна тэжээл бэлдэжэ абаа. Энэ гүүртынхид зуун үдэртэ малаа 100 килограмм нэмэлтэ шэгнүүртэй болгохые оролдоно.

М. ЯКОВЛЕВ.

Яруунa.

ЗОРИЛГОЁО ОЙЛГОНХОЙ

Зунай бэлшээриин хаһада малаа һайнаар таргалуулхабди. Ашаг шэмыень ехэдхэхэбди! Иимэ зорилго Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой малшад табинхай. Һаяхан правленидэ суглаан болохоло малшад олоороо хабаадалсажа, энэ жэлдэ зунай бэлшээриин хаһые яажа үнгэргэхэ тухайгаа правленидэ дурадхал һанамжануудаа хэлэһэн байгаа. Тиигээд колхозой правлени, партийна комитет ниитын малые зунайнь байрануудта гаргаха тушаа түсэб, ажалай гурим зохёогоо.

Колхозой зооветмэргэжэлтэд малые яажа адууулха тухай онсо анхарна. Малай гүүртэ, отарануудые даагшанарта тэдэнэр ажалай гурим ойлгуулжа үгэхынгөө хажуугаар, бэлшээриин газарые зүбөөр хэрэглэхэ аргануул заагдан үгтэбэ. Энэ ажахы бэлшээриин газар багатай юм. Тиигээд энэ зундаа зуһаланда гаргагдаха мал бэлшээридээ гуримтайгаар адуулагдаха болоно. Бэлшээриин газар хэдэ хэдэн хоногоор ээлжэлүүлэгдэн хэрэглэгдэхэ байна.

Артелиин малшадай табиһан зорилгошье ехэ. Энэ жэлдэ хамта 1520 центнер мяха, тэрэ тоодо 1080 центнер үхэрэй мяха гүрэндэ тушаагдахаар хараалагдана. Мүнөө эбэртэ бодо малай дүрбэн гүүртэ бүридхэгдэжэ, малшадта 652 буруу, хашараг даалгагданхай. Тэдэнэр зунай бэлшээриин хаһада малайнгаа шэгнүүрые толгой бүриин 100—125 килограммаар нэмээхэ зорилготой.

Энэ зорилго бэелүүлхэ арга боломжо яһала байна. Юуб гэхэдэ, артелиин мал ажал дээрэ дүршэлтэй хүнүүд хүдэлдэг. Жэшээлхэдэ, малшан П. А. Колмаков нёдондо 150 толгой бодо мал харууһалжа, бүхэли зундаа һайнаар адуулаад, хамта 180 центнерээр шэгнүүрыень нэмээгээ. Мал адуулагша П. К. Нагаев, тугалшан Е. И. Батурина гэгшэд һайнаар ажаллаа. Хэрбээ тэдэнэй дүй дүршэлөөр ажаллаа һаа, колхозой малшад барандаа шалгарха байха.

А. БАБУШКИН.

ХҮНДЭТЭ ҺУНГАГШАДАА ХҮЛЕЭН АБАХААР БЭЛЭН

СССР-эй Верховно Советэй һунгалтын үдэр—июниин 12 хүрэтэр үсөөхэн хоног үлэбэ. Энэ шухала кампаниие улас түрын үндэр хэмжээндэ үнгэргэхын тула бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хаа хаанагүй ябуулагдана.

Һунгалтада хэр зэргэ бэлэн болоһон тухай Улаан-Үдэ городой Железнодорожно районой 18—19-дэхи һунгуулиин участогуудта ошожо, тус участогуудай һунгуулиин комиссиин секретарьнартай хөөрэлдэхэдэ, тэдэнэр һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин амжалтатай ябажа байһан тухай баяртайгаар мэдээсэнэ.

Һунгуулиин 18-дахи участогай комиссиин секретарь нүхэр А. Р. Глазков иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай һунгуулиин участогта 1895 һунгагшад бүридхэгдэһэн. Ажалшадай гэр байраар ябажа, һунгагшад бүхэнтэй уулзажа, һунгалтын асуудалаар тэдэнтэй хөөрэлдөө хэхэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхаар олон тоото агитаторнуудые ЛВРЗ-гэй техническэ, конструкторска таһагуудай, эмнэлгын нэгэдэлэй, котельнэ болон технологи бэлэдхэлэй цехүүдэй партийна организацинууд олон агитаторнуудые табиһан байна. Эдэнэй ажалые агитпунктые даагша нүхэр В. Жужгов хүтэлбэрилнэ.

Агитатор бүхэн өөһэдынгөө даажа абаһан айл бүхэндэ энэ үе соо хэдэн удаа ошожо, һунгагшадые бүридхэхэһөө гадна, тэдэнэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулаа.

М. Кулев, Зотов, Красноцуцкий гэгшэдэй дааһан байрануудай һунгагшад һунгуулиин участогай болон агитпунктын суглаанууд, хөөрэлдөөн, уулзалгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Мүнөө списогүүдээ эсэслэн сэбэрээр бэлэдхэжэ байнабди.

Һунгагшадай дуугаа үгэхэ таһалга, бюллетеньнүүдээ табиха хайрсагууд бэлэдхэгдээ.

Ажалшадай зунай амаралтын хаһа ороод байһан үедэ һунгагшадай иишэ тиишээ ябахань олон байна. Ошохо һунгагшадта һунгаха үнэмшэлгэ алдадгүй үгэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ комиссиин гэшүүд, агитаторнууд энэ талаар тон анхаралтай байха болоно.

Һунгуулиин кампаниин эхилһэнһээ хойшо дүшэ гаран һунгагшадта тиимэ үнэмшэлгэ үгтөө.

— Хүндэтэ һунгагшадаа хүлеэжэ абахаар бэлэн болообди гэхэдэ балай алдуу үгы хаш даа,—гэжэ һунгуулиин 19, 1681 участогуудай комиссиин секретарь Агния Яковлевна Мясникова хөөрэнэ.

Тус участогта бии 2041 һунгагшад списогүүдээ бүрин шалгаа. Һунгуулиин участогай дэргэдэхи агитпунктын 129 агитаторнууд бултадаа тон эдэбхитэйгээр ажаллаа. Мүнөө һунгагшад бүхэн һунгалтада хабаатай асуудалнуудые сүм ойлгожо абаһан байха гэжэ найданабди. Юуб гэхэдэ, һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэри эхилхэдээ, ямар асуудалнуудые һунгагшад бүхэндэ онсолон ойлгуулхаб гэжэ агитаторнуудай семинар дээрэ заажа үгтэһэн юм.

Июниин 7-до бүхы агитаторнуудай, һунгуулиин участогай комиссиин гэшүүдэй хамтарһан суглаа татажа, тэндээ һунгалтын үдэр хэхэ ажалаа хубаарилан абаха, мүн бэлэдхэлэй талаар зарим дутагдалнуудаа мүлижэ түгэс бэлэн болоһоноо дүнлэхэ түсэбтэй бди,—гэжэ нүхэр А. Я. Мясникова мэдүүлнэ.

Эдэ нүхэдэй хөөрөөнһөө мэдэхэдэ, тус һунгуулиин участогуудай комиссиин гэшүүд, агитаторнууд һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ, һунгагшадай зүгһөө өөһэдынгөө албатанай уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ, оронойнгоо засаг түрын дээдын зургаанда арад зоной эрхим түлөөлэгшэдые эльгээхэ хэрэгтэ эрхим оролдолго гаргажа байһаниинь эли харагдана. Энээндэнь олон түмэн һунгагшад урматай, баяртай.

Д. ЦЫБЕНОВ,
манай корр.

Инзагатадахи уулзалга

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой түб Инзагатын клуб соо һунгагшад олоороо сугларжа, Национальностьнуудай Советые һунгаха Зэдын һунгуулиин 519-дэхи округһоо СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат, Оёорой совхозой эрхим механизатор Гонгор Дылыкович Машеевтэй уулзабад. Этигэмжэтэ нюур, аймагай газетын редактор Ц. Б. Раднаев нүхэр Г. Д. Машеевэй намтар, ажал хүдэлмэри тухай хөөрэжэ һунгагшадтай танилсуулаа. Һунгагшад нүхэд Н. Д. Аюрзанаев, Б. Л. Мурхонов болон бусад хани халуун үгэ хэлээ. Нүхэр Г. Д. Машеев ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө һунгагшадтаа баяр баясхалан хүргөө. **Д. ДОРЖИЕВ.**

...аджикистанай урда талын ху...а ороохото ургамалай хуряал...нилээ. Куйбышевска районой ...ичэй нэрэмжэтэ совхозой ме...заторнууд сшмээн хуряалга ...тэйгээр үнгэргэжэ байна. ...00 гектар уһалагдадаггүй газар ...эһээ ороохото ургамалнуудые ...нэр хуряаха ёһотой юм. Зураг ... совхозой эрхим комбайнер...ай нэгэн Хайталь Раджабов ...а хуряажа ябана.

(ТАСС-ай фотохронико).

КПСС-эй делегаци Москвадаа бусажа ерэбэ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй делегаци Чехословакиин Коммунис партиин XIII съездын хүдэлмэридэ хабаадаад, июниин 5-да Прагаһаа Москвадаа бусажа ерэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр П. Е. Шелест, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр П. М. Машеров болон бусад энэ делегацида орожо ошолсоһон юм.

Нүхэд Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков болон бусад тус делегациие Внуковска аэродром дээрэ угтаба.

КПСС-эй делегаци МНРП-гэй XV съездэ хабаадахаяа ошобо

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр А. Н. Шелепин түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци МНРП-гэй XV съездэ хабаадахын тула Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитедэй уряалаар Улаан-Баатар ошохоёо июниин 5-да Москваһаа мордоо.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. Модогоев, Казахстанай КП-гэй ЦК-гай секретарь нүхэр С. Н. Имашев, КПСС-эй Москва хотын Пролетарска райкомой секретарь нүхэр Г. А. Васильева, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ МНР-тэ байдаг элшэн сайд нүхэр Л. Н. Соловьев гэгшэд делегациин составта оробо.

Нүхэд А. П. Кириленко, В. В. Гришин, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, КПСС-эй ЦК-гай хэрэгүүдые эрхилэгшын нэгэдэхи орлогшо Г. Т. Григорьян, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын орлогшо А. Ф. Кудряшов болон КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд делегациие Внуковска аэродром дээрэ үдэшэбэ.

Тэрэшэлэн МНР-эй хэрэгүүдые СССР-тэ эрхилдэг саг зуурын этигэмжэтэ Г. Сумья болон посольствын хүдэлмэрилэгшэд делегациие үдэшэлсөө.

(ТАСС).

Кубын Республикада эсэргүүгээр США-гай хэжэ байһан шэнэ харата муухай аашанууд тушаа Ази, Африкын оронуудтай һанал нэгэдэлгын советскэ комитедэй мэдүүлгэ

Хэдэн миллион совет хүнүүдэй һанамжые элирхэйлһэн мэдүүлгэ Ази, Африкын оронуудтай һанал нэгэдэлгын советскэ комитет толилоо. Эрхэ сүлөөдэ дуратай Кубын арадта эсэргүүгээр США-гай эзэрхэг түримхэй хүсэнүүдэй хэжэ байһан шэнэ харата муухай ябуулганууд мэдүүлгэ соо уур сухалтайгаар буруушаагдаһан, тэдэниие дары түргэнөөр болюулха эрид шанга эрилтэ хэгдэһэн байна.

Совет арад баатарлиг Кубын үнэн сэхэ ханинь ходоодоо байдаг байгаа, байхашье гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Революциин туйлалтануудые, бэеэ даагаад хүгжэхэ өөрынгөө бүрин эрхые хамгаалжа байхадаа, Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай арадууд, бүхы дэлхэйн эрхэ сүлөөдэ дуратай арадууд маанадтай таларханa гэжэ Кубын арад мэдэдэг. Сүлөөтэ арадай арад гансаарданги бэшэ гэжэ американ империалистнууд мэдэг лэ!

(ТАСС).

В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов һунгагшадтаяа уулзаба

ОРЕХОВО-ЗУЕВО. (ТАСС-ай корр.). Орехово-Зуевын һунгуулиин округой һунгагшад СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат В. В. Гришинтэй июниин 4-дэ эндэ уулзаа. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ВЦСПС-эй Түрүүлэгшэ В. В. Гришин Союзай Советэй депутадта энэ округ дотор һунгагдаха юм.

В. В. Гришин суглаанда хабаадагшадай зүгһөө халуунаар угтагдан үгэ хэлээ.

ИЖЕВСК. (ТАСС-ай корр). Ленинскэ һунгуулиин округой һунгагшад СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат Д. Ф. Устиновтай эндэ июниин 4-дэ уулзаа. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Д. Ф. Устинов Национальностьнуудай Советэй депутадта кандидадаар энэ округ дотор һунгагдаха байна.

Д. Ф. Устинов сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдан үгэ хэлэбэ.

Вьетнам ханинар, таанадаа дэмжэн таларханабди!

Тэмсэн бодоһон вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэн талархалгын митингнүүд бүхы орон дотор боложо байна. Американска империалистнуудай эзэрхэг хархис ябуулгые олониитэ ажалшад зэбүүрхэн буруушаана.

— Вьетнам патриодуудай шэн зориг, эрэлхэг баатаршалга бидэниие гайхуулна, — гэжэ Киевэй «Красный экскаватор» заводой электро-гагнуурша А. П. Ляплянский хэлэбэ.

— Вьетнамда американска сэрэгшэдэй гаргадаг зэрлиг аашанууд гитлеровскэ фашизмын үеын хорото муухай ябуулгануудые һэргээжэ байна, — гэжэ Тбилисиин В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ электровоз бүтээдэг заводой токарь Г. Шоталзе мэдүүлбэ.—Совет хүнүүд вьетнам аха дүүнэртээ али бүхы туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлдэг байгаа, үзүүлхэшье байха!

— Ветнамда эсэргүү империалистнуудай зэрлиг зэбүүн ябуулганууд хэһээгдэнгүй орхигдохо ёһогүй. Дэлхэйн улад зон хатуугаар хэһээхэ байха. Эдэ дайсад вьетнам арадые үбдэг дээрэнь һүхэрүүлжэ шадахагүй! Вьетнам арад сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалаа хамгаалан тэмсэнэ, илалта туйлахань лабтай!—гэжэ Кишиневой «Стяуа Рошие» гэдэг трикотажна фирмын будалгын цехэй хүдэлмэрилэгшэ А. А. Шевченко мэдүүлбэ.

Океан далайн саанаһаа үндэлзэн добтолһон дээрмэшэд Зүүн-Урда Азидахи эсэргүүсэлгын хүдэлөөе дарaжа шадахагүй. Вьетнам арад национально-сүлөөрэлгын замда батаар оронхой. Амгалан байдал, хүгжэлтэ дэбжэлтэ хүсэдэг хүнүүд эдэниие дэмжэн таларханa гэжэ Узбекистанай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хлопкошод мэдүүлбэ.

США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгые эрид буруушааха, американска сэрэгүүдые Вьетнамһаа гаргаха эрилтэ табиха гэжэ митингнүүдтэ хабаадагшадай шиидхэбэринүүд дотор хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

ИНСТРУКТОР — ЭМХИДХЭГШЭ, ТУҺАЛАГША

ПАРТИИН райкомой аппарадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэдэй, илангаяа инструкторнуудай даажа ябадаг тушаал хадаа тон хүндэтэй, эрилтэ ехэтэй, тиихэтээ хамта өөрынгөө эрхэ байдалаар онсо өөрсэ шэнжэтэй юм. Инструктор партийна аппарадай гол хүдэлмэрилэгшэ гэжэ тоологдодог. Зүгөөр тэрэнэй хүдэлмэри ямар нэгэн заабари гү, али захиралтаар тодорхойлогдодог, хизаарлагдадаг бэшэ. Хүдэлмэриинь үрэ дүн имагтал өөрынь мэргэжэл шадабариһаа, эмхидхэхы үүсхэлһээ, эрдэм мэдэрэлһээ дулдыдаха жэшээтэй юм байна гэжэ ойлгодогби.

Инструктор хадаа өөрынгөө хүдэлмэриин ехэнхи сагые партийна организациин ажал ябуулгада зорюулха уялгатай. Тиимэһээ бүхы анхарал хэшээлээ партийно-эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ударидан ябуулха хэрэгтэ хандуулдаг партийна организацинуудай бодото туһалагшань мүн болоно. Партийна организацинуудай үүргые, дайшалхы шадабарииe улам дээшэлүүлхэ эрилтын онсо табигдаад байхада инструкторайшье уялгань баһал нэгэн адли үргэдэнэ.

Һүүлэй үедэ, илангаяа 1964 оной октябриин, ноябриин Пленумүүдһээ хойшо инструкторай хүдэлмэридэ анхарал үлэмжэ табигдадаг болоо. Нэгэ хирэ инструкторые түлөөлэгшэ болгоод ябуулжархиха, элдэб мэдээ суглуулуулха, суглаа зарлуулха гэхэ мэтээр хэрэглэдэг бэлэй. Өөрынгөө гол хүдэлмэридэ анхаралаа табиха саг олдогшогүй һэн. Заримдаа инструкторнууд хүсэд бэшэ байха. Мүнөө тиимэ юумэндэ эсэс табигдажа байна.

Би өөрөө инструктор хүн һэн тулада «Буряад үнэн» газетын хуудаһанууд дээрэ отделени, бригада, цехүүдэй партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриие улам һайжаруулха, тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ, нүлөөлхы шэнжыень хурсадхаха гэһэн асуудалай зүбшэн хэлсэгдэжэ байһантай дашарамдуулан, тэрээн тушаа хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Ушарынь гэхэдэ, партиин райкомой инструкторнууд энэ хэрэгтэ сэхэ хабаатай зон ха юм. Тэдэнэй эмхидхэхы хүдэлмэриһөө, ханамжатай һайн туһаламжаһаань баһал ехэ юумэн дулдыдаха байна бшуу. Энээниие арсажа бури огто болохогүй. Отделени, бригада, цехүүдэй партийна эхин организацинуудай секретарьнарые бултадаа нэгэн янза һайн бэлэдхэлтэй, партийна хүдэлмэридэ дүршэһэн, мэргэжэһэн нүхэдүүд гэжэ хэлэхын аргагүй. Энэ талаар дутагдалнууд али олон бии. Ихэлээрээ секретариин партийна хүдэлмэреэ эмхидхэн ябуулхадань бидэл туһалха, харгыдань оруулха уялгатайбди.

Манай аймагай 7 совхозуудта, 3 леспромхоздо парткомууд хүдэлжэ байдаг, тэдэнэр хамтадаа 52 эхин организациһаа бүридэнэ. Тиихэдэ цеховой эмхигүй партийна 26 эхин организаци тоологдоно. Партийна эдэ олон ударидагшадые һургаха талаар партиин райкомой зүгһөө хэмжээн ходо бэелүүлэгдэжэ байбашье һаань, ганса тэрэ һуралсалда найдахын аргагүй. Бодото ажал дээрэнь һургаха гээшэ баһал шухала удхатай.

Тиимэһээ совхоз гү, али леспромхозоор ябахадаа, би өөрөө партийна эхин организаци сэхэ ошожо, ажал хэрэгтэйнь танилсагшаб. Тиихэдээ юуниинь бирагүй байдалтайб, юу хэлтэйб гэжэ элирхэйлдэг гуримтайб. Жэшээнь, энэ жэлэй эхеэр Үдын совхозой Баян голой отделени ерэбэб. Секретариинь ажалша бэрхэ, түрүү коммунист. Гэбэшье малшадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ гэхэдээ түгшүүрээд байгаа. Отделениие эрхилэгшые, зоотехнигые хажуудаа абаад, хоюулан бүхы хонишодой отарануудта хүрэһэн байгаабди. Хүн бүхэнтэй хөөрэлдөө, 1966 ондо ямар үрэ дүн туйлаха байһыень (үйлэдбэриин түсэбһөө гадуур) элирхэйлбэбди. Тиигээд социалис уялга өөрһөөнь абхуулжа, хэнтэй мүрысэхэ дуратай байһыень мэдэжэ абагдаба.

Удаань отделениин нёдондоной дүн согсолжо, шэнэ уялгань бэлдэгдэбэ. Тиигэжэ техническэ талаарнь юумэеэ бэлэн болгохолоороо хонишодой хамтын суглаа зарлабабди. Тус тустаа уялга абахаһаа гадна, совхозойнгоо 4-дэхи отделениин хонишодые мүрысөөндэ уриха гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталба. Эдэ бүхы юумэнүүдээ саарһан дээрэ уран гоёор бэшээжэ, хуулита хэрэг болгогдоо. Мүрысөө эрхилгые энээгээр дүүргэгдээгүй һэн. Ажалай нэмэлтэ түлөөһэнэй гурим зохёолго, мэргэжэлтын зүбшэл, мал эдеэлүүлгын рацион тунхаглалга, бюллетень гаргалга удаа дараалан хэгдэжэ эхилһэн жэшээтэй. Имархүү хүдэлмэри һаалишадай дунда мүн эмхидхэгдээ.

Социалис мүрысөөнэй дүнгые болзор соонь согсолжо, бултандань дуулгажа, дүримэй ёһоор хараалһан хэмжээнүүдээ бодотоор хүсэндэнь хүргөөд байхада аша туһань эли бодо харагдана. Эндэ хурьга абалга мүнөө жэлдэ эмхи гуримтайгаар үнгэрөө, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Түл абалгаар түсэбтэ даабаряа, социалис уялгаяа дүүргэһэн хонишод эндэ олонхинь. Баян голой һаалиин гүүртэ совхоз, аймаг соогоо түрүүшүүлэй зэргэдэ ябадаг. Гурба һарын дүнгөөр аймаг дотороо нэгэдэхи һуури эзэлээ һэн.

Инструкторай ябаһан, шухала шаардатай хэмжээ ябуулга эмхидхэһэн газартань эсэсэй эсэстэ ямар нэгэн мүр сараа, һайн үрэ дүн үзэгдэбэл, тэрэнэй ажал ябуулга бодотоор харагдаха зэргэтэй ха юм даа. Үнэндөө хамсыгаа шуужа, гүнзэгытөөр ухамайлан, хам ороогүй һаа, мүр сараашье харагдангүй һалашаха жэшээтэй. Хэһэн, үүдхэһэн юумэнэйнгээ гү, али элирхэйлһэн дутуу дундануудай хүсэндөө хүрөөгүйдэ һалан һандангүй оролдохо шухала гэжэ тоолодогби.

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри бүришье дутагдалтай байхаяа ядадаггүй. Суглаа хайшан гэжэ үнгэргэхэб, протокол, тогтоол яажа бэшэхэб, түсэб табихаб гэхэһээ эхилээд, парторганизациин секретарьтай лаб һуужа, харуулжа байгаад заабарилха, туһалха саг яһала болодог. Энэшни, тэрэшни буруу, муу, тэдэнээ заһа, гуримтай болто гээд саашаа ябаха болоо һаа, сэхынь хэлэхэдэ, юун бүтэхэб даа. Тэрэмнай туһаламжа, һургаал бэшэ, харин хубхай хооһон захиралта болоно бшуу.

Партийна организацинуудаар ябахадаа, үйлэдбэриин хэрэгээр, али нэгэн шухала кампаниин ябасаар һонирхохо ёһотойбди. Зүгөөр тэрээндэ инструкторай оролсоһоной үлүү гэжэ һанагшаб. Ажахын тэрэ асуудалнуудые шиидхэхэ, харюусаха хүнүүд — тушаалтад, мэргэжэлтэд олон ха юм даа. Харин тиихэдэ газетэ, журналнуудые захилта, ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхэлгэ, соёл культурын эмхи зургаануудай (клуб, библиотекэ, улаан булан гэхэ мэтэ) ажал ябуулга, политическэ һуралсал болбол инструкторай урдаа хараха зүйлнүүд. Эдэниие хүсэндэнь хүргэбэл, угаа туһатай хэрэг бүтэхэ зэргэтэй.

Гадна хүдөөгөөр, хүн зоной дунда ябахадаа тэдэнтэй хөөрэлдэхэ, орон доторхи, гадаадын оронуудта боложо байгаа һониннуудые хэлэжэ, ойлгуулжа үгэхэ гээшэ партийна организациин секретарьта баһал болохотой туһаламжа боложо үгэдэг. Ябаһан лэ газартаа ямар нэгэн асуудалаар заатагүй хөөрэлдөө, үгышье һаа, лекци уншадаг заншалтайб.

Тобшолон хэлэхэдэ, партийна эхин организациин эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриин хэмжээн, тэрэнэй нүлөө, дайшалхы шадабари партиин райкомой инструкторай ажал ябуулгын хэмжээнһээ дулдыдалсахал байна. Үнэндөө бидэнэр партийна организациин үүргые дээшэлүүлхын түлөө хүсэлэл оролдолгоёо, эдэбхи үүсхэлээ гаргалсаха хуулита уялгатайбди. Манай хүдэлхэ, бэеэ харуулха газар — партийна эхин организаци. Тэрэнэй хүдэлмэриин байдал манай хүдэлмэриие сэгнэжэ үгэхэ ёһотой.

Эхин организаци — партиин үндэһэ һуури гэжэ КПСС-эй Устав соо заабарилагдана. Энэ ушар тушаа партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүд дотор онсо удхатайгаар хэлэгдэнэ. Имэһээ бүхы хүдэлмэреэ эхин организациһаа эхи табиха, тэндэл ёһотой гурим тогтоохо бологдоно бшуу. Гэхэтэй хамта партиин райкомуудай инструкторнууд партийна эхин организацинуудай дунда бэелүүлдэг хүдэлмэреэ ямар гуримтайгаар, хайшан гэжэ эмхидхэдэг тухайгаа газетэнүүдээр дамжуулан хөөрэлдэхэ, дүй дүршэлөө андалдаха, һанамжа дурадхалнуудаа хэлэхэ ёһотой һэмди гэжэ эндэ тэмдэглэхэ байнаб.

Үшөө нэгэ ажаглалта. Аймаг соо партийна эхин организациин секретарьнарые һургаха хэрэгтэ анхарал нилээд хандуулагдана. Гэбэшье райкомой инструкторнуудые һургаха, дүй дүршэлынь баяжуулха асуудал тушаа анхарал үшөөл багаар табигдана гэлтэй. Жэжэ божо юумэндэ сагаа һамаарха ушар үзэгдэдэг, зүгөөр шухала асуудал зүбшэн хэлсэдэг, суглаа, зүблөөнүүдтэ инструкторнууд уригдадаггүй. Инструктор хадаа аймаг, республика дотор боложо байһан юумые һайн мэдэдэг байбал, тэрэнэй хүдэлмэридэ ехэл туһа нэмэри боложо үгэхэ зэргэтэй гэжэ һананаб.

В. РОМАНОВ,
КПСС-эй Хориин райкомой инструктор.

НИИТЫН ХАРАЛГЫН КОНКУРС

Буряадай НТО-гой һалбари хоорондын совет, НТО-гой һалбаринуудай правлени, научно-техническэ информаци ба пропагандын республиканска байшан болон «Знани» бүлгэмэй Буряадай организаци научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин түсэбэй дүүргэлтые, шэнэ техникэ нэбтэрүүлгые болон ниитын коллективүүдэй хүдэлмэриин һайнаар табигдалгые хараха республиканска ниитэ харалгын конкурс соносхобо.

Конкурс хадаа научно-техническэ хүдэлмэриин, мүн шэнэ техникэ нэбтэрүүлгын түсэб дүүргэлгэдэ научна, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые, коллективүүдэй хүдэлмэришэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, проектнэ, конструкторска, барилгын организацинуудые, научно-техническэ обществонуудые хабаадуулха зорилготой. Тиихэдээ научно-техническэ хүдэлмэриин түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын, наука болон техникын туйлалтануудые арадай ажахыда нэбтэрүүлхын, ажахын байгуулалтада ажалшадай үүсхэл эдэбхиие бадаруулхын түлөө тэмсэлдэ тэдэнэрэй творческо үүсхэлые шангадхаха байна.

Конкурс хүтэлбэрилхэ, үнгэргэхын тулада һалбаринуудай правлени ба эхин организацинуудай соведүүдтэ харалгын комиссинууд байгуулагданхай. Тэдэ комиссинууд харалгын ябасые хүтэлбэрилхэһөө гадна, шэнэ техникын түсэб дүүргэхэ талаар бодото дурадхалнуудые оруулха юм.

Конкурсын харалгада научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдэй, наука болон техникын туйлалтануудые арадай ажахыда нэбтэрүүлгын жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ, эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулгануудай түсэбэй дүүргэлтэ, энээндэ творческо бригаданууд, уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшодые болон бусадые хабаадуулга гэхэ зэргын асуудалнууд оролсоно.

Конкурсын харалгада илагшадые шагнахын тулада тусхай шан тогтоогдоһон байна.

Г. ГАРМАЕВ.

Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй зэр зэмсэгэй цехэй нүхэр Водоломовой хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй коммунис ажалай бригада СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлэй мүрысөөндэ цех соогоо түрүүлэн ябана. Энэ бригадын бүтээһэн зүйлнүүд һайн шанартай байдаг. Зураг дээрэ: бригадир Павел Иосифович Водоломов ажалдаа.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

БЭЛШЭЭРИИН ҮЕДЭ НОГОО ЭЛБЭГТЭЙ ГАЗАРТА ҮНЕЭДЫЕ ҮДЭР, ҺҮНИГҮЙ АДУУЛЖА, ҺҮ ЕХЭЭР ҺААХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ!

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭНХЭЙ

МУХАР-ШЭБЭР. Адууһа малайнгаа ашаг шэмые горитой дээшэлүүлжэ, табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мал ажалай продукци гүрэндөө элбэгээр худалдаха зорилго табиһан «Коммунизм» колхозойхид ехэ амжалта туйлажа байнхай. Эндэхи һаалишад, мал адуулагшад һайнаар ажаллажа, малаа тобир тарган ондо оруулаад, һү һаалгаар хахад жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ оной түрүүшын хахадта 2580 центнер һүн гүрэндэ тушаагдаха аад, июниин 1-нэй байдалаар 3425 центнер худалдагдаа.

Колхозой һаалишад энэ амжалтаараа һанаагаа амарнагүй. Мүнөө СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэртэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон эдэнэр хахад жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 600 центнер һү һааха зорилготойгоор ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түрүү фермэнүүдэй нэгэндэ хүдэлжэ байһан мал адуулгашан К. С. Гусляков. Зунай бэлшээриин хаһада нүхэр Гусляков һаамхай үнеэдые ногоо һайнтай газараар адуулжа, һаалишадай табиһан зорилгые дүүргэлсэхэ гэһэн уялга абанхай.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АЛТАШЫН-АДАГАЙ ЗАЛУУРШАД

Алташа!.. Анхан хаанаһаа иимэ нэрэ һэтэртэй болоһон юм ааб—мэдэхын аргагүй. Хабарай эртэ үглөөгүүр энэ нютагай үргэн тэнюун тала дайдые шэртэн харахада, нюдэнэй хараанда гэхээр оршодог һэбэлдэйн дэрээбэн хүрэтэр сэл хүхэхэн шэниисын тараан үргэлжэдөө нэмжырэн ногоороод, һайхан лэ. Дүн шарахан элһэн доро, эрье гүбээнүүдынь наранай элшэдэ жэгнүүлээ, хабарай амисхал хүсэн дундаа.

Энэ һайхан нютагаар һаяхан ябагдаба. «Ямар гүүртэ, фермэнүүднай түрүү зэргэдэ ябана гээшэб»—гээд, Суулгын совхозой хүтэлбэрилэгшэдһээ һонирхон асуухада: «Алташын адагай фермэ байнал даа»—гэхэһээ бэшэ ондоо харюу дуулабагүйбди. Нээрээшье һүүлэй хэдэн жэлэй туршада ажал хэрэгынь яһала урагшатай ябажа байгаа юм байна. Фермэ дээрэнь ажалдаа шуңаһан 11 һаалишад. Һүүлэй үеын хэдэн тоо, баримтаар һонирхогдобо. Бүхыдөө 176 толгой симментал үүлтэрэй гунжалтай. Мүнөөдөө тэдэнэйнь 120-ниинь һаагдадаг байха юм. Партиин ээлжээтэ XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, энэ гүүртын ажалшад нэгэдэхи квартал соо дүн хамта 605 центнер һү һааха байһан һаа, тэрэнээ 720 центнертэ хүргэһэн. Тиихэдэ хоёрдохи квартал соо 790 центнер һү һааха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн иимэ уялга абаад, улам зоригжонхой ажаллажа байнад.

Туйлаһанаараа амардаггүй эндэхи малшад апрелиингээ түсэб 110 процент дүүргээд, май һарада баһал муу бэшээр хүдэлмэрилнэ.

Тиихэдэ алтан гарта һаалишад тухайнь дурдангүй үнгэрэлтэй бэшэ. Ахамад һаалишадайнь нэгэн, табиндаа дүхэһэн Цындыма Гыденова залуугай эршэ зоригтойгоор ажалладаг магтаалтай. Тэрэ нёдондо жэлдэ, өөрынгөө даадаг үнеэн бүриһөө 2339 литр һү һаажа, «ракетэдэ һууха» эрхэ олоһон. Тэрэнэй удаа Цырен-Дулма Улзытуева, Чимитцу Ирдынеева, Янжима Жалсанова, залуу һаалишан Елизавета Дылыкова гэгшэд жэлэйнгээ түсэбые мүн лэ үлүүлжэ шадаа.

Эдэнэр иимэ амжалта яагаад туйланаб?—Тон түрүүн гидролизно эһээмэлдэ анхаралаа хандуулжа, тэрэниие фермэ дээрээ шууд бэелүүлхын тула бага бэшэ бэрхэшээлнүүдые дабаһан, унтаха нойргүй гэхээр оролдолго үүсхэл гаргаһан байха. Имагтал тэрэнэй аша туһаар, үбһэ тэжээлээр дутамаг хэсүү үбэлжэлгые бараг һайн үнгэргөөд, үнеэдтээ толгой бүридэнь сүүдхэдэ 20 килограмм эһээмэл тэжээл таһалгаряагүй үгэжэ байна. Тэрэниие мүнөө һалишад хоёр гарайнгаа шададар хүнэгөөр зөөхэеэ болижо, тусхай оньһон аргаар асардаг боложо амаранхай.

Үлэрһөө үдэртэ эдэнэй туйлажа байдаг ажалайнь хүшэр алхамууд гансахан һаалишадһаа бүрин дулдыдана бэшэл. Олон удаан жэлдэ мал адуулжа ябаһан, урагшаа һанаатай Цыденжап Дабажаханов, Дмитрий Казарикин, техник-урэжүүлэгшэ Бимба Содномов, тэжээлэй цехэй кочегар Цылып Буянтуев, ветфельдшер-зоотехник Тамара Гармаева гэгшэдэй үүргыень эндэ тэмдэглэхэ шухала. Зүб даа, түрүүшынь амжалтанууд тиимэ хүнгэхэнөөр туйлагдаа бэшэ. Түрүүшынхээ тугаллаха залуу гунжадые һайнаар, шадамараар һаахада хожомоо һүтэй болодогынь хэндэ мэдээжэ бэшэб. Энэ талаар буеадта ульгэр жэшээ харуулдаг, дүршэлтэй бэрхэ һаалишад Ц. Гыденова түлөөһэгүй путёвкоор курортдо ошохо болоһон, Ц. Улзытуева хүдөө ажахын туйлалтануудай Быставкэ харахаяа Москва ошохо болоо.

Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы фермээрээ үнеэн бүриһөө 2011 килограмм һү һаажа, аймагтаа нэгэдэхи һуури эзэлээд, КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг хоёрдохи жэлээ барижа ябана. Гадна, эрхим һайн үрэ дүнгүүдые ходо туйлажа байһанайнгаа түлөө радиогоор урмашуулагдаһан.

Сүлөөтэй сагтаа тэдэнэр Улаан булангаа сугларжаад, шэхэнэй шэмэг, сэдьхэлэй баяр болохо һонинуудые мэдэжэ, дуулажа байдаг юм.

— Республика дотороо ехэ һүнэй түлөө мүрысөө үүсхэһэн Сэлэнгын совхозой ордено һаалишан Н. Тадвашкина шэнгеэр манай һаалишад үнеэдээ харуулдаг, тиигээд хэзээ шэсгэхэ, ямар сагта тугаллахыень ходоодоо адаглажа байдаг. Мүнөө үнеэднай шэнэ типовой байрада оруулагданхай. Ямар зорилго саашалаа табигдахаб гэхэдэ, туйлаһанаа улам батадхан ажаллажа, түрэл партиингаа табиһан холын хараата, сэсэн мэргэн шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө аһан шадалаараа оролдохобди. Энэ талаар бидэшье өөһэдын тодорхой түсэб табинхайбди, — гэжэ эндэхи отделениие эрхилэгшэ Ананда Доржиев эсэстээ хөөрөө һэн.

Ажал хэрэгээрээ унихэнэй суурхадаг болоһон Алташын фермэһээ мордохо дээрээ, хамагай түрүүн һүн булаг харьялуулдаг эди шэдитэ залууршад, һаалишад тухайнь, эдэнэй нэгэн һаналтай эрмэлзэлгэтэй байһандань баясан, омогорхонгүй байхын аргагүй һэн...

Р. ЦЫДЫПОВ,
манай корр.

СССР-эй ТҮМЭР ЗАМУУД ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛДЭ

Петр МУРАТОВ, СССР-эй Зам харилсаанай мини рэй орлогшо

Совет түмэр замай транспорт айхабтар ехэ ашаа шэрэнэ. Дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы түмэр замуудай шэрэдэг ашаанай 46 процент шахуунь тэрэнэй хубида хүртэнэ. Үнгэрэгшэ долоон жэл соо ашаа шэрэлгэнь нэгэ хахад дахин ехэ боложо, 1965 ондо 1950 миллиард тонно километр болоо. Эдэ жэлнүүдтэ ашаа шэрэлгын ургалтань Европын бүхы оронуудай түмэр замуудай шэрэһэн ашаануудые хамта дээрэнь абаһанһаа нилээд үлүү ехэ байна.

Шэнэ табан жэлэй өсэстэ ашаа шэрэлгэ үшөө 23 процентээр ехэ боложо, 2400 миллиард тонно-километртэ хүрэхэ. 1970 ондо түмэр замуудаар арадай ажахын ашаанууд 1965 оной хитой сасуулхада 600 миллион тонно ехээр шэрэгдэхэ ёһотой.

Пассажирнуудые шэрэлгэ, илангаяа город шадарай замуудаар шэрэлгэ, ехэ боложо үргэлжэлһөөр. Долоон жэл соо энэ шэрэлгэ 27 процентээр ехэ болоо. 1965 ондо 2300 миллион гаран хүнүүд пассажирска транспортаар ябаа.

Мүнөө жэлэй зунай һарануудта үдэр бүри совет түмэр замуудаар холын 400 гаран паар, нютагай 350 паар, город шадарай 6500 паар поезднууд ябаха. Гансал холын, нютагай замуудаар ябаха 500 мянга шахуу биледүүд сүүдхэ бүри худалдагдаха.

Холын болон нютагай бүхы пассажирска составууд гансал мүнөө үеын, цельнометаллическа вагонуудһаа бүридүүлэгдэнэ. Эдэ вагонууд эгээн таатай зохид гэжэ тоологдодог. Вагонууд түргэн ябахаар хараалагдаһан, жэгдэ зохидоор ябадаг, нилээд олонинь электрын элшээр. дулаасуулагдадаг, электропневматическа тормозуудтай, агаарын һэлгэгдэдэг, хүнэй ууха уһа хүргэхэ тодхолготой, аятай зохидоор гэрэлтүүлэгдэдэг юм.

Поезднууд жэл бүри түргэн ябадаг болоно. Мүнөө зарим лининүүд дээрэ, жэшээлхэдэ, Москва-Ленинград гэжэ лини дээрэ поезднууд час соо 160 километр хүрэтэр ябана. Һаяхан Ленинград-Москва гэжэ лини дээрэ шэнэ пассажирска электровозые туршалга болоо. Тиигэжэ час соо 210 километр хүрэтэр ябаа. Зүгөөр энэньшье хизаар бэшэ. Рижскэ завод дээрэ моторвагонно электропоезднууд бүтээгдэнэ. Эдэ поезднууд час соо 220—250 километр хүрэтэр ябажа шадаха байна.

Советскэ Союз дотор пассажирнуудые город шадарай зөөбэрилгэ тон ехээр хүгжэнхэй. Мүнөө энэ зөөбэриин 70 шахуу процентнь электропоезднуудаар бэелүүлэгдэнэ. Дизель-поезднууд улам олон боложо байна. Һаяын жэлнүүдтэ эдэ поезднууд замуудай электрифицировалэгдээгүй участогууд дээрэ хуушарһан пассажирска составуудые һэлгэхэ.

Үдэр бүри ажалдаа гү, али һуралсалдаа ябадаг город шадарай пассажирнуудта хүнгэлэлтэтэй түлбэри тогтоогдонхой. Тэдэнэрэй ябалгань арба дахин хямда болоно. Октябрьһаа май хүрэтэр холын поезднуудаар һургуулиинхидай, студентнэрэй ябалгань мүн ехэ хүнгэлэлтэтэй болоо. Энэ үе соо туристнуудайшье ябалгын түлбэри нилээд хямдаруулагдана. Бишыхан станцинууд, разъезднууд дээрэ ажаһуудаг һурагшад үдэр бүри һургуулидаа түлөөһэгүйгөөр абаашагдана. Юрэнхыдөө СССР дотор ябалгын түлбэри бусад диилэнхи оронууд доторхидо орходоо нилээд хямда болгогдоо.

Һүүлэй үедэ манайда экскурси — аяншалгын поезднууд ехэ суутай болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ 250 тиимэ составууд эмхидхэгдээ. Тиихэдэ мүнөө жэлдэ 400 шахуу болохо юм.

Пассажирнуудые уласхоорондын шэрэлгэ жэл ерэхэ бүри олон болоно. Советскэ Союз болон хорин табан оронуудай хоорондо уласхоорондын поезднууд, вагонууд ябана. Тиигэжэ Москва Берлинтэй, Парижтай, Баршаватай, Лондонтой, Брюссельтэй, Бухарестэй, Римтэй, Софитай, Европын бусад олон оронуудай ниислэлнүүдтэй, тэрэшэлэн Тегерантай, Улаан-Баатартай, Пекинтэй, Пхеньянтай холбогдоно. Үшөө хэдэ хэдэн оронуудтай сэхэ зам харилсаатай болохо тухай хэлсээн хэгдэжэ байнхай. Уласхоорондын маршрудуудай утань хамта дээрээ зуу мянга гаран километр болоно.

Үнгэрэгшэ жэлдэ совет түмэр замайхид уласхоорондын пассажирска зам харилсаагаар миллион гаран хүнүүдые шэрээ. Шэнэ табан жэл соо уласхоорондын пассажирска шэрэлгын хэмжээн нилээд ехэ болохо. СССР-ые Болгаритай, Венгритэй, Чехословакитай, Францитай, мүн бусад зарим оронуудтай холбоһон лининүүд дээрэ илангаяа ехэ ургалта болохоор хүлеэгдэнэ.

Түмэр зам дээрэ техническэ үндэһэн хубилалта хэгдээ, түрүү технологи, ажалай түрүү арга нэбтэрүүлэгдээ. Электрическэ болон дизельнэ локомотивуудаар хангагдадаг лининүүдэй утань долоон жэл соо 80 мянган километр хүрэтэр нэмээ. Иимэ лининүүдэй хэмжээн ашаа шэрэлгэ дотор 1958 ондо 26 процент байһанай орондо мүнөө 85 процент болоо.

Советскэ Союз электрын хүсэ хэрэглэдэг магистральнуудай утын хэмжээнэй талаар олохон жэлэй туршада соо дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури баттаар эзэлжэ байна. Тэрэнэй утань долоон жэл соо 15 мянга шахуу километр хүрөө. Энэ хадаа Англиин, Франциин, Италиин, Америкын Холбоото Штадуудай электрифицированнэ лининүүдые хамта дээрэнь абаһанһаа үлүү байна.

Үнгэрһэн долоон жэл соо Советскэ Союз дотор дэлхэй дээрэхи тон томо Москва-Байкал гэжэ 5,5 мянган километр, Ленинград-Ленинакан—3500, Горькоор дамжаһан Москва-Свердловск—1750 километр электрифицированнэ магистральнууд ашаглалгада оруулагдаа. Үнгэрэгшэ жэлэй эсэс болотор Абакан-Тайшет гэжэ шэнэ электрын лини ашаглалгада ороо. Тиигэжэ Кузбассые Приангаритай холбоһон 1500 километр Новокузнецк-Кежемскэ гэжэ томо электрифицированнэ лини бии болобо гээшэ.

Совет түмэр замуудые электрификацилга мүнөө үеын тон шэнэ техникын үндэһэ һуури дээрэ бэелүүлэгдэнэ.

Ниитэ дээрээ 55 мянга шахуу километр замда тепловозууд ябана, ашаа шэрэлгын 45 үлүүтэй процентые бэелүүлнэ.

Совет промышленность мүнөө үеын электровозуудые, тепловозуудые, электропоезднуудые, ехэ ашаа тээдэг вагонуудые, түмэр замай мүнөө үеын түхеэрэлгэ гаргана.

Энэ табан жэл соо совет түмэр замууд дээрэ паровозуудые электровозууд болон тепловозуудаар һэлгэхэ хэрэг гол түлэб дүүрэхэ байна. Тухайлхада долоо мянган километр шэнэ лининүүд баригдаха, электрифицированнэ магистральнууд арба мянган километрээр нэмээгдэхэ гэжэ хараадагданхай. Дунда Азиие Поволжитой, Хойто Кавказтай тон богони замаар холбоһон шухала лининүүд баригдажа дүүрэхээ байна.

Сибирьтэ болон Ураалда ехэ барилга хэгдэнэ. Тусхайлбал, эндэ Тюмень — Тобольск — Сургут гэжэ томо лини баригдана. Энэ лини һаяхан олдоһон нефтиин томо баялигуудта хүрэхэ юм.

Шэнээр электрифицировалэгдэһэн лининүүдһээ Брянск-Киев, Слюдянка—Карымская гэжэ лининүүдые түрүүшын ээлжээндэ нэрлэхэ хэрэгтэй. Эдэ лининүүдэй хүдэлжэ захалхада Зүүн-Сибирьтэхи Карымская станциһаа Москвагаар, Киевээр дамжан Чоп гэжэ хилэ шадарай станци хүрөөд, саашаа аха дүү Чехословакиин ниислэл—Прага хүрэтэр ошоһон энэ холын зам дээрэ поезднуудые хүсэтэ электровозууд зүдхэхэ байна.

Ленинград-Москва-Харьков-Симферополь гэһэн курортно шэглэлые электрификацилга табан жэлэй туршa соо дүүргэгдэхэ. Отрожка-Лиски гэжэ участогта электровозуудай ябадаг болоходо Воронежоор дамжан Москвае Ростовтой холбоһон үшөө нэгэ электрифицированнэ магистраль бии болохо.

1971 оной эхин багта орон доторхи электрифицированнэ харгынуудай утань хамта дээрээ 35 мянга шахуу километр болохо. Энэ хадаа мүнөө СССР-гүйгөөр дэлхэйн бүхы электрифицированнэ замуудай хахадынь шахуу болоно.

Мүнөө совет промышленность найма мянган мориной, мүн үлүүшье хүсэтэй найман голтой электровозуудые үйлэдбэрилдэг боложо байна. Зургаа мянган мориной хүсэтэй тепловозууд үйлэдбэрилэгдэнэ.

Ехэ хүсэтэ локомотивууд болон ехэ ашаа тээдэг вагонууд гол шэглэлнүүд дээрэ зургаа-долоон мянган тонно, мүн үлүүшье шэгнүүртэй составуудые шэрэхэ арга олгохо байна.

Транспортын ажахын бүхы һалбаринуудай хүдэлмэриие һайжаруулһанай эсэстэ поезднуудай ябалгада сэхэ хабаададаг түмэр замайхидай ажалай бүтээсэ долоон жэл соо 49 процентээр дээшэлээ. Энэ хадаа даалгабариин ёһоор 34—37 процент байһан юм. Шэнэ табан жэл соо ажалай бүтээсэ үшөө 23—25 процентээр ехэ болохо ёһотой. Тиимэ болохолоороо, урда тээхи жэлнүүдэйхидэ адляр ашаа шэрэлгын бүхы ургалтань түмэр замай транспортын хүдэлмэришэдэй тоо олошоруулангүйгөөр, харин техникые һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаһанай өсэстэл түйлагдаха байна.

Ажахын бүхы һалбаринуудта хэрэгтэй мэргэжэлтэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ, хүдэлмэришэдэй эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ ябадалда министерство ехэ анхаралаа табина. Зам харилсаанай министерствын талаар 12 институт, 83 техникум бии юм. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ һуралсалай эдэ газарнууд юһэ мянга шахуу инженернүүдые, 19 мянган техникүүдые һургажа гаргаа. Шэнэ табан жэлдэ инженернүүд болон техникүүд нилээд олоор һургагдан бэлдэгдэхэ.

Долоон жэл соо тусхай байгуулагдаһан техническэ һургуулинуудта транспортын миллион шахуу хүдэлмэришэд үйлэдбэриһөө таһаралгүйгөөр һургагдаа. Тэдэнэй нилээд олониинь шэнэ мэргэжэлнүүдые шудалаа.

Түмэр замайхидай ажаһуудал һайжаруулха, тэдэнэрые культурна талаар хангаха тухай жэл ерэхэ бүри ехэ анхарал табигдана.

Үнгэрэгшэ долоон жэл соо түмэр замайхидай зуугаад мянган бүлэнь болбосон түхэлтэй байрануудые абаа. Шэнэ табан жэлдэ транспортын хүдэлмэришэдтэ зорюулагдан үшөө найма миллион хахад шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд баригдаха. Клубуудай, спортивна барилгануудай, үхибүүдэй саадуудай, больницануудай тоо тэрэшэлэн нилээд олон болгогдохо.

(АПН).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЭ ТЕХНИКЭ

ДЭЛХЭЙН ОРОНУУДАЙ ДЭЛГҮҮР

РЕПОРТАЖ

МОСКВАДА. Европо дотор эгээн томо выставкын городогой нэгэндэ — ВДНХ-да арба гаран үдэрэй туршада (майн 17—29-дэ) дэлхэйн хорин гүрэнэй туг намилзаба. Эндэ «Мүнөө үеын хүдөө ажахын машина, түхеэрэлгэнүүд» гэһэн уласхоорондын выставкэ үнгэрбэ.

Выставкэдэ Европо, Ази, Америкын мэдээжэ 700 гаран фирмэнүүд, нэгэдэлнүүд хабаадаба. Советскэ Союз эндэ эгээн ехэ һуури эзэлжэ, 600 гаран экспонадуудые харуулба. Хари гүрэнүүдэй дундаһаа Германиин Демократическа Республика шалгаржа 200 гаран машина, түхеэрэлгэнүүдые табяа.

Иимэ выставкэ манай орондо гүрүүшынхеэ эмхидхэгдэбэшье, ехэ хэрэг бүтээсэтэйгээр, һонирхолтойгоор, техническэ талаараа һайн шанартай экспонадуудые харуулжа үнгэрбэ. Машина, түхеэрэлгэнүүдые тойроод үдэр бүри хүн зон олон байба. Тэдэнэр үгэ хэлэеэ хүсэд ойлголсоошьегүй һаа, оньһото техникэ хаража, ядалгүй тухайлалсана. Худалдаа наймаанай таһагта ороходо, гүрэн гүрэнэй түлөөлэгшэд аша үрэтэй хэлсээ хэһэнээ баталан, гар гараа барилсана. Чехословак нүхэдүүд манай бульдозернуудые, болгарнууд — харгы барии-ха техникэ худалдажа абана.

Уласхоорондын энэ выставкэдэ үдэр бүри олон хүнүүд орожо харана. Манай ороной область, хизаар, республика бүхэнһөө, тэрэ тоодо Буряадай АССР-эй түлөөлэгшэд ерэнэ. Хари гүрэнһөөшье айлшад олон.

1. ТАРЯАШАДАЙ БАЯРЛАХААР

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй хуурай газарай зургаанай нэгэ хубида —2,5 миллиард гектарта —элдэб ургамалнууд таригдадаг байна. Таряашан гэһэн, мэргэжэлнай эгээн хуушанай. Урдэ сагһаа эхилжэ, хүдөө ажахын хүндэ хүшэр ажалые хүнгэрүүлхэ, газарай хэшэгые эгээн ехээр абадаг болохо тушаа хүнүүд эрмэлзэдэг. Мүнөө үедэ 10 миллион шахуу трактор, тоогүй олон машина, түхеэрэлгэнүүд таряашанай ажал хүнгэлнэ.

1960 онһоо хойшо Советскэ Союз трактор, хүдөө ажахын машинануудые үйлэдбэрилхэ талаар бүхы гүрэнүүдые ахижа гараа. Үнгэрһэн долоон жэлэй туршада манай гүрэндэ ороохо таряа, кукуруза, саахарай свёкло, хартаабха болон хлопок ургуулха хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулхада хэрэгтэй бүхы машинанууд бүтээгдэдэг болоһон байна. Һаяар тэжээл бэлэдхэхэ, хубаарилжа үгэхэ бүхы хүдэлмэри үргэлжэдэнь оньһожоруулха машинанууд бии боложо дүүрэхэеэ байна.

Шэнэ табан жэлдэ хүдөө ажахые техникээр хангаха хэрэг эрдэм ухаанай үндэһөөр бэелүүлэгдэхэ, ажалай гаргаша хороохо, хүнүүдые үсөөн хэрэглэхэ машинанууд олоор бүтээгдэхэ. Энээн тухай СССР-эй трактор болон хүдөө ажахын машинануудые бүтээлгын министрэй орлогшо нүхэр Н. Тарасов выставкэдэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгэһэн.

Шэнээр зохёон бүтээгдэхэ машинанууд ороной байгаалиин-экономическа 16 зононуудта таараха мянга гаран түхэлэй трактор, машина болон түхеэрэлгэнүүд тодорхойлогдонхой. Илангаяа газар уһалха, намаг хатааха, мал ажалай хүндэ хүдэлмэриие оньһожоруулха, мүн тэжээл бэлдэхэ, малда тарааха хүдэлмэриие хүнгэдхэхэ машинанууд олоор бүтээн гаргагдаха юм.

Манай гүрэн хүдөө ажахын техникэ газаашань олоор худалдадаг байна. Мүнөө үедэ дэлхэйн 50 гүрэнэй фермэ, полинууд дээрэ манай промышленностиин бүтээһэн машинанууд зохид һайн байһанаа харуулаа. Тиихэ зуураа, хари гүрэнһөө хүдөө ажахын машинанууд мүн лэ худалдан абтана.

СССР-эй павильон дотор шэнээр зохёогдоһон олон машинанууд харуулагдаба. Буряадай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй инженернүүд Таганрогой комбайново заводой гаргаһан СШ-75 түхэлэй өөрөө ябадаг шасси ехээр һонирхожо хараа. Иимэ шасси түхэреэн жэлдэ хүдэлгэгдэхэ: үбэлдөө ашаа зөөхэ, хабартаа газар элдүүрилхэ, үтэгжүүлгэ тарааха. Ургаса хуряалгын ерэхэдэ — дээрэнь комбайн тодходог.

— Иимэ шасси хүлеэһээр үнинэйбди. Одоошье гараба,— гэжэ Буряадай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй түрүүлэгшэ нүхэр Антоненко баяртайгаар хэлэбэ.

Манай республикын түлөөлэгшэд «Вихрь» түхэлэй силос хуряадаг комбайн, ЖРШ-4.5 түхэлэй шатрово жатка, үрэһэ сеялкэдэ хэхэ АС-2УМ түхэлэй автозагрузчик, ТЗК-30 түхэлэй хартаабха ашадаг машинануудые хаража, сэдьхэлээ ханаба.

«Вихрь» түхэлэй комбайн бүтээсэ ехэтэй машина. Энэ машина час соо 1,4 гектарай ногоо хуряаха хүсэтэй. ЖРШ 4,5 түхэлэй шэнэ жатка хура бороо ехээр ородог газарта хэрэглэгдэхээр зохёогдонхой. Энэ жатка хадаһан таряагаа ехэ зохидоор оройлон һуулгажа хаядаг. Иигэжэ хадагдаһан таряан түргөөр хатадаг байна. Шэнэ түхэлэй автозагрузчик сеялкэдэ үрэһэ зөөхэ, хэхэһээ гадна, ороохо тарилгын урда тээ хороор угаадаг.

Выставкэ дээрэ элдэб түхэлэй олон тракторнууд харуулагдаа. 16-һаа 220 мориной хүсэтэй тракторнуудые байгаалиин элдэб районуудта хэрэглэжэ болохо юм. 220 мориной хүсэтэй «Кировец» трактор 8 анзаһатай плугаар үдэртөө 20—25 гектар газар хахалха байна.

Хари гүрэнэй олон мэргэжэлтэд манай элдэб зүйлэй комбайнуудые хаража һонирхобо. «СК-4» комбайн һолоомо хэршэхэһээ гадна, тэрэнээ 45 кубометр багтасатай тэргэ соо хэжэ ябаха. Тэрэнь 2 тонньн зэргэ стог боложо, хожомоо зөөхэдэ угаа зохид

Узбекистанда хэрэглэгдэдэг дүлэ хаядаг культиватор угаа һонин байба. Энэ культиваторай һэрээнүүдһээ дүлэн гаража, буртаг үбһые галдадаг байха юм. Иимэ культиватор ургаса хуряалгын һүүлээр хэрэглэгдэжэ, буртаг үбһые үрэһэтэйнь сүм үты хэдэг.

Намаг газар хатааха, газар уһалха хүсэтэ машинанууд эндэ олоор табигданхай. Мүн ургамалнуудые элдэб хорхой шумуулһаа хамгаалха, сабшалан бэлшээри һайжаруулха, теплицэ болон парнигууд доторхи хүдэлмэриие оньһожоруулха машина түхеэрэлгэнүүд үргэнөөр харуулагдаа.

Хүнүүдэй һанамжа, дурадхалнуудые бэшэһэн дэбтэр нээжэ харахада, олон хүнүүд Советскэ Союзай харуулһан машинануудые ехээр магтаһан байна. Хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат, доцент Н. Кудрявцев иигэжэ бэшэнэ:

«Хүдөө ажахын машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдэй уласхоорондын выставкэтэй танилсаад байхадаа Советскэ Союзай хүдөө ажахын техникэ хари гүрэнэй фирмэнүүдэй гаргаһан техникэһээ булюу һайн байнга гэһэн баяртай тобшолол хэлэбэб».

Хари гүрэнүүдшье элдэб олон һайн, һонирхолтой машина, түхеэрэлгэнүүдые харуулба. Манай аха дүү социалис гүрэнүүдтэ һүүлэй үедэ хүдөө ажахын машина бүтээлгын түргэнөөр хүгжэжэ байһыень эндэһээ ойлгохоор. Илангаяа Германиин Демократическа Республика, Польшо, Чехословаки, Венгри болон Болгари гүрэнүүдэй амжалтанууд үргэнөөр элишэлэгдэбэ.

Социалис гүрэнүүдэй амжалтануудые ГДР-эй жэшээ дээрэһээ ойлгожо болохо. 1945 ондо ГДР-эй оршодог газар дээрэ хүдөө ажахын машина, түхеэрэлгэнүүдые бүтээхэ нэгэшье завод байгаагүй. Харин мүнөө эндэ трактор болон хүдөө ажахын машинануудые бүтээдэг 14 завод хүдэлнэ. Мүнөө үедэ ГДР-эй хүдөө ажахыда 7,5 миллиард маркын сэнтэй машинанууд бии. Энэнь ороной бүхы адууһа малай үнэ сэнтэй адли болоно. ГДР дэлхэйн 41 гүрэндэ трактор болон хүдөө ажахын машинануудые худалдана. Энэ талаар манай совет гүрэн ГДР-тэй ехэ харилсаатай байна. Жэшээнь, 1965 ондо совет гүрэнэй худалдажа абаһан хартаабха хуряадаг комбайнуудай ехэнхинь ГДР-һээ абтаһан. Иимэ комбайнууд манайшье республика дотор хүдэлнэ.

Промышленна аргаар хартаабха, саахарай свёкло болон бусад ургамалнуудые ургуулха олон машинануудые ГДР харуулаа. Жэшээнь, хартаабха промышленна аргаар үйлэдбэрилхэдэ элдэб түхэлэй 20 гаран машина хэрэгтэй болоно. Тэрэнһээ гадна, химическэ промышленностиин гаргаһан зүйлнүүд, ургамалнуудые хамгаалха түхеэрэлгэнүүд элишэлэгдээ. Ногоон тэжээлэй витаминуудыень алдангүйгөөр хатааха, силостэ дараха сушилканууд һонирхолтой байба.

Чехословаки болон США мүн лэ саахарай свёкло үйлэдбэрилхэ хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха олон зүйлэй машина табяа. Польшо, Чехословаки, ФРГ, Израиль баһал хартаабха хуряалгын хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха олон машинануудые харуулһан байна.

Швеци, Австри, Итали, СССР, ГДР болон бусад 11 гүрэн ороохо таряа, ороохото бобово ургамалнууд, крупагай үрэһэ сэбэрлэхэ зохид машинануудые выставкэдэ асараа. Эндэ комбайнһаа гараһан таряае складта ороторнь хүнэй гарта хүргэнгүйгөөр шанартай һайн болгохо бүхы машинанууд бии.

Япон, США, Итали, Англи болон бусад хари гүрэнүүд бага хүсэтэй, жэжэхэн тракторнуудые олоор асарһан байна. Иимэ жэжэхэн тракторнуудые бага газар дээрэ, огородто гү, али саад соо хэрэглэхэдэ зохид. «Комацу» гэжэ Японой фирмэ гараар үбһэ сабшаха өөрөө ябадаг косилка сараа.

— Иимэл машина манда хэрэгтэй байгаа,— гэжэ, Хоригой аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Рыбдылов дуугарба. Хари гүрэнһөө асарагдаһан сеялкэнүүд бүхыдөө сошнигуудтай байна. Польшын промышленностиин гаргаһан иимэ сеялкые манай республикын түлөөлэгшэд хаража ехээр һонирхоо. Энэ сеялкын шестернянуудынь пластмассаар хэгдэһэн байха юм. Сеялкэнь 21 сошнигтай, үргэниинь 250 сантиметр, зурууд хоорондохи зайнь 12 сантиметр. Энэ сеялкээр час соо 1,8 гектар газартэ таряа тарижа болохо.

Выставкэдэ харуулагдаһан һонин машинануудые бүхыдэнь эндэ тоолохын аргагүй. Энэ выставкэ юу харуулааб гэхэдэ, таряашадай хүдэлмэриие хүнгэдхэхэ, тэрэниие бүтээсэ ехэтэй болгохо гэжэ хаа хаанагүй оролдожо байһаниинь гэршэлэгдэнэ. Трактор бүтээгшэд мотоорэйнь хүсые ехэ болгохо гэжэ оролдохынгоо хажуугаар скоростиинь түргэн болгохые хүсэнэ.

Б. ГЫЛЫКОВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Германиин Демократическа Республикын павильонууд газаа талаһаа (нэгэдэхи зураг). Хоригой аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Рыбдылов Венгриин Арадай Республикын асарһан эрьелдэдэг анзаһануудтай плуг хаража байна (зүүн талын зураг). Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министр нүхэр Игнатьев, Загарайн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Санжимитыпов Японддо хэрэглэдэг гар сенокосилка хаража һонирхобо (баруун талын зураг). Чехословакиин Социалис Республикын харуулһан шэнэ техникэ (доодохи зураг).

АВТОРАЙ фото.
Москва, 1966 он. Май.

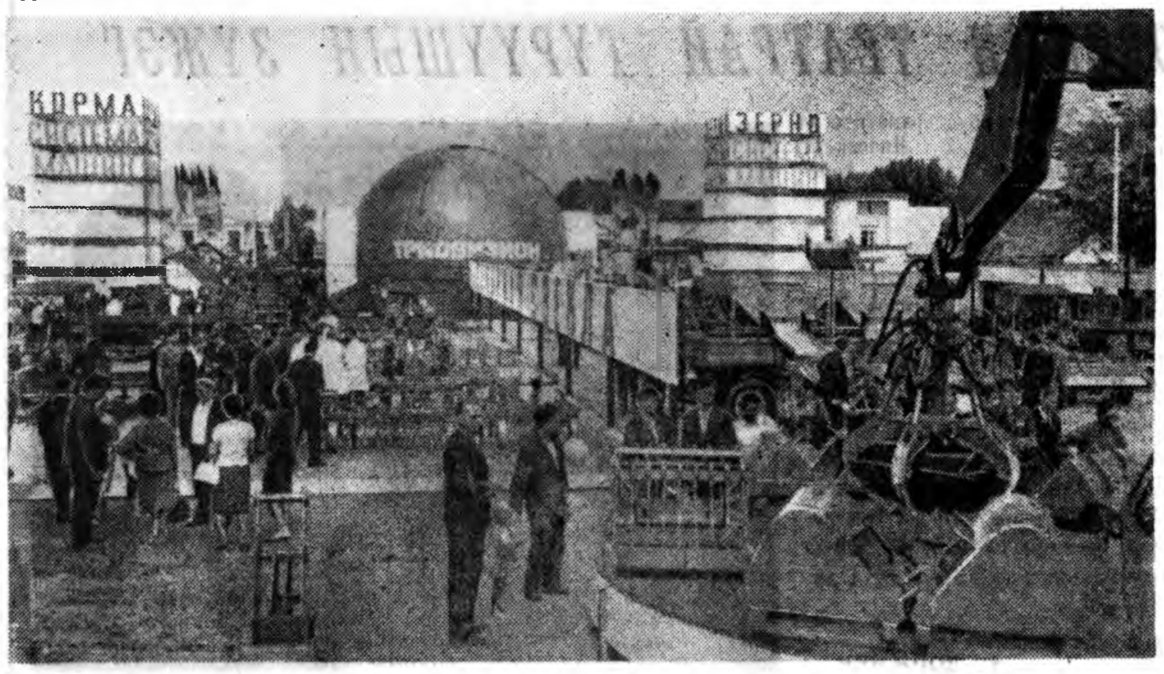

АЯН ЗАМАЙ ХАҺА ЭХИЛЭНХЭЙ...

Түб хото Улаан-Үдымнай театрнууд баран аян замай харгыгаар арад зонойнгоо дунда ябажа байна. Мэнэ һаяхан Ленинэй орденто оперо, баледэй театрай зуу гаран артистнууд самолёдоор, поездооршье баруулжаа гараба. Тэдэниие хурса нюдөөр шартэн хараха Эрхүүгэй, Ангарскын, Братскын, Барнаулай ажалшад хүлеэжэ байна.

— Эдэ городуудай харагшадта манай театр үнинэй мэдээжэ. Тиимэ тула энэ гастрольнай тон ехэ харюусалгатай. И. Дзержинскиин «Хүнэй хуби заяан» Д. Вердиин «Отелло», Ш. Гуногой «Фауст», Ж. Бизегэй «Кармен», Бородинай «Князь Игорь», Серовой «Юдифь» г. м. оперонуудые болоод П. Чайковскиин «Хун шубуута нуур», А. Меликовэй «Инаг дуран тухай домог», К. Караевай «Тропою грома», И. Штраусай «Ехэ вальс», Б. Ямпилов Книппер хоёрой «Ангара дүүхэй» гэһэн баледүүдые тэндэ харуулха байнабди,—гээд, театрай директор Д. Ш. Яхунаев ябахынгаа урда тээ манда мэдээсэбэ.

Мүн Х. Намсараевай нэрэмжэтэ гүрэнэй Буряад драмын театр Д-Р. Батожабайн «Зүрхэнэй шарха» гэжэ зүжэгөөр Тори, Сэлэнгэ, Зэдэ, Захаамин нютагуудаар аяншалжа ябаһанаа бусажа ерээд, нэгэ хэды хоног амарһанайнгаа һүүлдэ, энэл зүжэгөөрөө Ага нютаг зорижо гараба.

Буряадаймнай хатар ба дуунай ансамбль түб хотодоо шэнэ программа бэлэдхээд, Сэлэнгын, Хяагтын аймагуудаар наадаяа харуулжа ябана.

Д-Р. ГОМБОДОРЖИЕВ.

СССР-эй Арадай ажахын туйлалтын выставкын главна комитедтэ

ШАЛГАРАГШАДТА—ШАГНАЛ

(Түгэсхэл. Эхиниинь июниин 4—5-най номернуудта)

Түнхэнэй хүдөө ажахын аймаг хоорондын үйлэдбэриин управлениһээ

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Серебренников Василий Давыдович, хүдөө ажахын аймаг хоорондын управлениин начальник.

МҮНГЭН МЕДАЛЯАР

Аюшеев Павел Жанчипович, Саяанай совхозой кукурузашан.

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Антаренов Дагба Шойдонович, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой овощ ургуулагша.

Гомбоев Сырен Доржиевич, Саяанай совхозой луговод.

Мухар-Шэбэрэй аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениһээ

Гурбадахи шатын диплом— *„ИСКРА" КОЛХОЗДО*

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Иванов Ефим Васильевич, «Искра» колхозой түрүүлэгшэ.

Петров Владимир Ильич, тус колхозой парткомой секретарь.

Гурбадахи шатын диплом— *„РОДИНА" КОЛХОЗДО*

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Ревенский Сидор Григорьевич, «Родина» колхозой түрүүлэгшэ.

Гурбадахи шатын диплом— *„ЗАБАЙКАЛЕЦ" КОЛХОЗДО*

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Братеньков Александр Андриянович, «Забайкалец» колхозой түрүүлэгшэ.

Шаманов Иннокентий Иванович, колхозой главна агроном.

Хоёрдохи шатын диплом— *ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗДО*

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Устинов Сергей Бахрамович, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Брылев Савелий Евсеевич, колхозой главна агроном.

МҮНГЭН МЕДАЛЯАР

Челночков Пантелеймон Петрович, «Коммунизм» колхозой комплексно бригадын бригадир.

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Максимов Михаил Михайлович, «Заганский» колхозой луговод.

Варфоломеев Георгий Георгиевич, «Коммунизм» колхозой шофер.

Улаан-Үдын аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениһээ

Гурбадахи шатын диплом— *„ЗАБАЙКАЛЬСКИЙ" АНГАЙ СОВХОЗДО*

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Лашкарев Дмитрий Васильевич, ангай совхозой директор.

Матренин Александр Абрамович, ангай совхозой главна ветврач.

Зубкова Агриппина Афанасьевна, ангай совхозой гурбадахи фермын ажалшан.

Хоёрдохи шатын диплом— *БУРЯАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТУРШАЛГЫН СТАНЦИИН ИВАЛГЫН ТУРШАЛГА-ҮЙЛЭДБЭРИИН АЖАХЫДА*

МҮНГЭН МЕДАЛЯАР

Стрелков Александр Никитович, республикын туршалгын станциин директор.

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Громов Жоржо Иннокентьевич, туршалгын станциин директорэй орлогшо.

Плотников Александр Иванович, Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын директор.

Колесова Зоя Ивановна, ажахын һаалишан.

Житихин Петр Владимирович, ажахын луговод.

Каратуев Иван Иннокентьевич, ажахын луговод.

Каратуев Василий Павлович, ажахын луговод.

МҮНГЭН МЕДАЛЯАР

Хребтов Николай Степанович, Буряадай туршалгын станциин таһагые даагша.

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Кокорина Клавдия Яковлевна, «Коммунизм» колхозой овощевод.

Степанова Агриппина Ефимовна, хүдөө ажахын институдай һуралсалай ажахын һаалишан.

Батышева Анна Петровна, «Свинооткормочный» совхозой һаалишан.

Максимова Зинаида Григорьевна, хүдөө ажахын институдай һуралсалай ажахын һаалишан.

Орлова Матрена Афанасьевна, «8-ое Марта» колхозой шубуушан.

Мясников Афанасий Афанасьевич, Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Налетова Нина Николаевна, «Свинооткормочный» совхозой тепличнэ ажахые даагша.

Загарайн аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениһээ

АЛТАН МЕДАЛЯАР

Левенко Виталий Иванович, Буряадай Гүрэнэй сорттуршалгын участогые даагша.

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Гаврилова Анна Алексеевна, Буряадай Гүрэнэй сорттуршалгын участогай тепличнэ комбинадай бригадир.

Спиридонова Степанида Ивановна, Гүрэнэй сорттуршалгын участогай тепличнэ комбинадай ажалшан.

Унагаева Полина Ивановна, Гүрэнэй сорттуршалгын участогай тепличнэ комбинадай ажалшан.

Мильгунова Акулина Федоровна, Онохойн совхозой звеньевой.

Шитин Захар Григорьевич, «Гигант» колхозой тракторист.

Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениһээ

АЛТАН МЕДАЛЯАР

Аюшеев Дамби-Нима Ринчинович, Сэлэнгын совхозой хонишон.

Тадвашкина Надежда Лазаревна, Сэлэнгын совхозой һаалишан.

МҮНГЭН МЕДАЛЯАР

Жалсанова Пылжит Бальчиновна, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Сампилова Бутыд, Сэлэнгын совхозой техник-үрэжүүлэгшэ.

Соколова Ольга Николаевна, Сэлэнгын совхозой зоотехник.

Очиров Шираб Шагдуржапович, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой адуушан.

Будажапова Дари-Дулма Цырендоржиева, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Ванкеев Жамсо Бальжинимаевич, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Амагыров Павел Кузьмич, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой главна агроном.

Бадмаев Вуда-Цырен Санжиевич, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИҺЭЭ

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Дансарунов Сандан, «Красный Октябрь» колхозой луговод.

Гармаев Хандажап Дашиевич, «Победа» колхозой тугалшан.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИҺЭЭ

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Максимов Илья Спиридонович, Баргажанай совхозой хартаабхашан.

ХОРИИН АЙМАГАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИҺЭЭ

БРОНЗО МЕДАЛЯАР

Ендыпов Ешин Ендыпович, Үдын совхозой луговод.

Нурмухамедов Резвон, Хүрбын совхозой хонишон.

„АЛТАН ТАРЯАН"— М. А. ШОЛОХОВТО

Польшын хүдөө нютагуудта номой һайндэр болобо

Михаил Шолохов Польшын «Алтан таряан» гэһэн конкурсын лауреат болобо. Энэ конкурс Польшын хүдөө нютагуудта дүрбэдэхи жэлээ боложе байна. «Дзенник Людовы» газетын редакци, Соёлой министерство, хүдөө залуушуулай холбоон, номой байшан энэ конкурс эмхидхээ юм. Энэнэй урда тээ гансахан лэ Польшын уран зохёолшод конкурсын лауреадта кандидадаар дэбжүүлэгдэдэг байгаа. Мүнөө жэл тус конкурсдо хоёр нэгэдэхи шан тогтоогдоо һэн. Нэгэниинь Польшын, нүгөөдэхинь хари гүрэнэй уран зохёолшодо олгогдохо гэжэ хэлсэгдэһэн.

Иимэ гуримтайгаар тус конкурс үнгэргэгдэдэг. «Дзенник Людовы» газетын редакци тусхай хуудаһан дээрэ уран зохёолшодой намгарые дүрэ зурагтайнь барлажа, газетэдээ хабсаргадаг юм. Конкурсын хэлсээнэй ёһоор, газетын уншагшад дуратай уран зохёолшоёо нэрлэдэг, һайшааһан зохёол тухайдаа бэшэдэг байна. Тиихэтээ хамта юундэ энэ уран зохёолшодо дуратай байһанаа, ямар хадаа тэдэнэй зохёолнууд һайхашаагдааб гэжэ тодорхойлхо зэргэтэй. Намарһаа хабар болотор хүдөөгэй клуб, библиотекэнүүдтэ эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулагдадаг. Тэдэнэр «Алтан таряан» конкурсын лауреадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн уран зохёолшодой номуудые зоной дунда нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулдаг. «Дзенник Людовы» газетын редакци уншагшадай конференци хэдо үнгэргэдэг байна. Тэрээндэнь уран зохёолшод эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа номуудай хэһэгүүдые артистнууд уншадаг.

Май һарада бүхы ороной ном болон хэблэлэй үдэрые баярай оршондо тэмдэглэжэ байха үеэр конкурсын шагнал барюулагдадаг. Хүдөөгэй библиотекэ, клубай 200 хүдэлмэришэд жэл бүри мүнгэн шагналда хүртэдэг юм. Конкурс үнгэргэхэ үедэ эрхим һайн хүдэлмэреэрээ шалгарһан районно библиотекэ Соёлой министерствын зүгһөө бүтүү машинаар шагнагдадаг, түрүүлһэн бусад табаниинь — телевизор, магнитофон абадаг.

Энэ жэлэй конкурсдо 402 мянган уншагшад хабаадалсаа. Польшын уран зохёолшо София Налковская, Михаил Шолохов мүнөө лауреадууд болоһон байна. «Дзенник Людовы» газетэ хоёр хуудаһан дээрээ конкурсын дүн тухай бэшэбэ. Нэгэдэхи нюуртань «Алтан таряан» конкурсын шэнэ лауреадуудай томо портредүүд тунхаглагдаа. Мүн М. А. Шолоховто эльгээгдэһэн бэшэг толилогдоһон байна. «Эрхим хүндэтэ М. А. Шолохов, — гээд тэрэ бэшэг соснь хэлэгдэнэ, — «Алтан таряан» гэһэн энэ жэлэй конкурсын лауреат болоһонтойтнай дашарамдуулан, таниие тон ехэ баяртайгаар амаршалнабди. Энэ жэлэй конкурсдо хүдөөгэй 400 мянган уншагшад хабаадалсаа. Тэдэнэй 160 мянганиинь Танай «Номгон Дон» гэжэ номые поляк хэлэн дээрэ оршуулагдаһан хари гүрэнэй мүнөө үеын уран зохёол сооһоо эгээл һайн, зүрхэ сэдьхэлдэ дүтэ зохёол гэжэ сэгнэһэн байна.

«Номгон Дон» романиитнай ямар ушарһаа һайхашаадагаа тайлбарилһан 160 мянган һанамжа Танда эльгээхэ аргагүй байбабди. Олонхи уншагшад Танай уран шадабариин онсо өөрэ шэнжые: уран бэлигые, ажабайдал болон хүн зониие үнэн зүбөөр зурагладагые, хүнэй сэдьхэл наринаар дамжуулжа шададагые. Эхэ орондоо дурлаха гүнзэгы һайхан сэдьхэл хүниие хүндэлхэ, хүндэ дурлаха сэдьхэл нэгэн һаналаар тэмдэглэһэн байна.

«Алтан таряан» гэжэ конкурсын статуэткые Варшавадахи поляк-совет хани нүхэсэлэй бүлгэмэй Совет соёлой байшанда даб дээрэ дамжуулхамнай. Манай Польшодо айлшалжа ерэхыетнай уринабди. Танай олон хани нүхэд, уран бэлигыетнай хүндэлдэг хүнүүд манай эндэ олон».

В. ВЕДИН,
АПН-эй тусхай корр.
Варшава, май.

ХАБАРОВСКЫН ТЕАТРАЙ ТҮРҮҮШЫН ЗҮЖЭГ

Манайда айлшаар ерээд байһан Хабаровскын драматическа театрай артистнууд түрүүшынгээ үдэшэ Е. Яновскиин «Ярость» гэһэн зүжэг хотымнай ажалшадта харуулба. Армениин ССР-эй габьяата артист Я. С. Цицпновский тус зүжэгые бэлэдхэһэн байна. РСФСР-эй, Грузиин ССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Б. В. Локтин зүжэгые гоёор шэмэглэжэ, харагшадай зүгһөө һайшаагдана.

Зүжэгтэ РСФСР-эй габьяата артистнууд А. З. Егоров, В. И. Гаврилов, В. А. Камниченко, Буряадай АССР-эй габьяата артист П. И. Консон, артистнууд М. Ф. Митин, Д. М. Куликова, В. Булгаков, Е. Н. Паевская, Б. И. Ильясов болон бусад артистнууд хабаадалсаа.

Июниин 6—7, 13-най үдэшэ Лопе де Вега гэгшын «Дурочка», июниин 8—9, 16-да Д. Кью Сак гэгшын «Жаркое лето в Берлине», июниин 11—12, 25-най үдэрнүүдтэ Ю. Семеновой «Шифровка для Блюхера», июниин 14—15, 17, 19-дэ Ю. Германэй «Я отвечаю за всё» болон бусад зүжэгүүд харуулагдаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэгэй нэгэ үйлэ харуулагдана.

С. ДОРЖИЕВ.

КУКОЛЬНА БҮЛЭГ БАЙГУУЛАГДАХАНЬ

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй байгша оной майн 26-най тогтоолоор республикын хүүгэдые хангалга һайжаруулахын зорилгоор, ород драмын театрай дэргэдэ кукольна бүлэг байгуулагдаха болобо.

Энэ бүлэг Буряад драмын театрай артистнарай зунай үеэ аяншалгада ябахадань, тэдэнэй байрада наада харуулха болоно. Бусад сагуудтань ород драмын театрай сцена дээрэ наадаха юм.

Буряад драмын театрай байшангай барилгын дүүргэгдэжэ, шэнэ байрадаа ороходонь кукольна бүлэг тус театрай мүнөөнэйнь байрые эзэлхэ болонхой.

ГОРОДКИ

Зүүн-Сибириин барилгануудай эгээл гоё хото болоһон Ангарск өөрынгөө 15 жэлэй ойе һаяхан тэмдэглэбэ. Һайндэргэ зорюулагдаһан мүрысөөн городки наадалгаар эндэ үнгэргэгдэһэн байгаа. Мүрысөөндэ хабаадагшад «Ажалай алдар солын» дамжуулгын шан абахын түлөө хоорондоо тулалдаһан юм. Манай хотоһоо мүрысөөндэ хабаадалсахаар СССР-эй спортын мастернууд Дмитрий Бутаков, Петр Нелюбин, Семен Царегородцев болон бусад ошоһон.

Дүрбэн үдэрэй гуршада үргэлжэлһэн энэ тулалдаанда манай командада хүрэжэ наадаха команда байбагүй. Тиигэжэ Улаан-Үдын спортсменүүд дамжуулгын шан асаржа ерээ. Хойто жэлдэ энэ шан абахын түлөө Ангарскын, Эрхүүгэй, Свирскын городки наадагшадай команданууд манайда айлшалха болобо.

Өөр хоорондын дунда болоһон мүрысөөндэ Чернышев (Эрхүү) эрхимлээ. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Нелюбин, Бутаков гэгшэд эзэлһэн байна.

Н. ИВАНОВ.

ФУТБОЛ ГУРБАДАХЯА ШҮҮБЭ

Сибириин городуудаар айлшалжа ябаһан Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» команда ээлжээтэ уулзалгаяа Павлодарай «Иртыш» командатай үнгэргэбэ. 90 минутын туршада наадаһан эдэнэр талмайн эзэдые 4:0 тоотойгоор шүүжэ гараба. Тиигэжэ улаан-үдынхид дүн хамтадаа юһэн очкотой болобо.

Манай командын футболистнууд Владимир Бутырин Неизвестных хоёр түрүүшын бүмбэгэ талмайн эзэдэй ворота руу сохижо оруулһан. Энэнь нааданай эхилһээр 7 минутын ябажа байхада тохёолдоо. Мүн футболистнууд Бурлаченко, Владимир Бутырин, Неизвестных гэгшэд нэгэ-нэгэ бүмбэгэ сохиһон байна.

Удаадахи наадан июниин 9-дэ үнгэргэгдэхэ. Манай «Сэлэнгэ» энэ үндэр Киселевскын «Труд» командатай наадахаар тиишэ мордобо.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ?

ВАШИНГТОН СУХАЛДАНА

Президент Джонсон ехэл ууртай сухалтай байна гэжэ Сагаан байшанда орожо байдаг американ газетэнүүдэй шэнжэлэгшэд бэшэнэ. Техас штадтахи өөрынгөө байрада ошожо, хүн зонһоо таһаранги холо байжа амархые оролдоодшье үзэнэ. Заримдаа олониитын үмэнэ трибунын дэргэдэ ерэжэ, өөрынь политикые дэмжэхыень уряална; өөрынгөө дурагүйлхэдэг бүхы хүнүүдые харааха, зэмэлхэдээ, тэдэнние «үйлхай багагад» гэжэ байгаад нэрлэнэ. Олониитын дунда хэгдэһэн ээлжээтэ асуулгын үрэ дүнгүүдэй бэшээтэй саарһые һүниин сагта үмдэдэг пижамынгаа хармаан соо президент хээд ябадаг, үргэһэ нойройнгоо хүрэхөө болиһон үедэ тэдэнние шэнжэлнэ гээд газетэнүүд мүн лэ бэшэнэ. Эдэ үрэ дүнгүүдынь һанаа сэльхэл ханаажа шадахагүй байна. Иимэ дүнгүүд президентын нэрэ хүндын унажа байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ, мүнөө намар конгрессто зарим зэргын һунгалтын болоходо, демократическа партии хэдэн арбаад мандатаа алдажа магад гэжэ түбэгшөөн айһан үгэнүүд энээнтэй дашарамдуулан тус партии дотор хэлэгдэдэг болоо.

Оршон байдалые тобшолхо зуураа, «Нью-Йорк таймс» газетын шэнжэлэгшэ угаа илдам зохидоор иигэжэ тэмдэглэнэ: «Маргаһан, түбэгшөөһэншье үгэнүүд, һанамжанууд мүнөө Вашингтондо аалихаар дуулдадаг болоо. Вьетнамда, бусад районуудта президентын, тэрэнэй гол туһалагшадай үмэнэ асуудалнууд гаража байдаг. Энэ шахардуу ушар байдал өөрынгөө нүлөө үзүүлжэ эхилээ».

Үнэндөөшье өөрынгөө империалис ээрхэг түримхэй политикаһаа уламжалан гараһан олон тоото бэрхэшээлнүүдтэ дайралдадаг США-гай правительство бодолгүйгөөр шахардуу шанга байдалай шэнэ гуламтануудые бии болгоно, тиигэжэ сэрэгэй болон дипломатическа талаар буруутажа байһанһаа американ болон дэлхэйн олониитын анхаралые һамаарууха гэжэ оролдоно.

ВАШИНГТОН ХАРАТА ААША ГАРГАНА

Уласхоорондын оршондо США-гай харата ааша гаргадаг газарнуудай нэгэниинь Сүлөөтэ арал — Куба болоно. Вашингтоной үгэ дууламгай туһамаршадай засаг түрые арал дээрэ дахяад һэргөөхэ түсэбүүдһээ арсахые американ империалистнууд хүсэнэгүй. Американ засагаархид Хирондо өөрынгөө агентнуудые буулгаха һэдэлгэ 1961 оной апрельдэ хээ һэн. Тэдэнэр 1962 ондо республикые агаар болон далайһаа хүреэлэлгэ хэжэ ороо һэн. Кубада эсэргүү «Командос Л», «Командос Мамбисес», «Альфа 66» болон бусад контрреволюционно организацинууд США-гай Флорида штадай газар дээрэ шэбээлэн байрладаг. Эдэ бүлэгүүд США-гай түбэй тагнуулай управлениин гаргаша дээрэ байдаг, мүн лэ тэндэһээ буу зэбсэг, тэһэрдэг зүйл болон һүйдхэл хэхэдэ шухала болодог бусад юумэнүүдээр хангагдадаг юм. Эндэһээ түргэнөөр ябадаг катернууд гаража, Кубын эрье руу тагнуулшан болон һүйдхэлшэдые абаашадаг. Советскэ «Баку» гэжэ пароходто, «Пунта Алегре» гэжэ саахарай заводто, Англиин «Нью-Лейн» гэжэ суднада добтолгонуудта, Гавана шадарай үһанай эрье руу буудалгада болон бусад аашануудта түбэй тагнуулай управлениин даалгабаряар хабаадалсаһан байгааб гэжэ Кубын хилын харуулшадай майн 29-дэ бариһан бүлэгые толгойлогшодой нэгэн мэдэрһэн байха юм.

Аралай газар дээрэ байдаг США-гай Гуантанамодахи далайн-сэрэгэй баазаһаа ходол харата ааша гаргагдажа байдаг. Американ солдадуул энэ баазаһаа майн 21-дэ буудахадаа Кубын хилын харуулай сэрэгүүдэй солдадые алаһан байгаа. Энэ гэмтэ хэрэгээ балартуулхын тулада Кубада эсэргүү кампани дэлгэрүүлхэ заабари Американ идхалга номнол хэдэг аппарадта үгтэһэн байха юм. Энээндэ США-гай гүрэнэй секретарь Дин Раск өөрөө хабаадалсана. Түрүүшээр революционно Кубые хардаһан гүрдэһэн гэмнэлгэнүүд, удаань сэхэ заналтанууд Вашингтонһоо хэгдэдэг болоһон байна.

Латиин Америкын газар дээрэ түрүүшын социалис гүрэнэй оршожо байһантай эбсэхые хүсэдэггүй американ империалистнуудай шэнэ харата ааша бүхы дэлхэй дээрэ зэбүүрхэл түрүүлээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Чехословакиин Коммунис партиин XIII съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союз аха дүү Кубые гансаарайнь орхихогүй гээд американ харата ааша гаргагшадта совет арадай зүгһөө урдшалан һануулаа. Американ хорото аашаһаа уламжалан, Латиин Америкын оронуудта угаа ехэ зэбүүрхэл болоһон байна. Американ харата ааша болюулха эрилтэ хэхэ зуураа, Кубада эсэргүү ээрхэг ябуулгын хэгдээ һаань, ангиин талаар Кубадахи аха дүүнэрээ хамгаалхын тулада ябуулга хэжэ ороха гээд коммунис партинууд, мүн бусад олон политическэ, олониитын болон ондоошье организацинууд мэдүүлһэн байна. Ази, Африкын оронуудтай һанал нэгэдэлгын организациин саг үгэрлжын секретариат эдэ үдэрнүүдтэ мэдүүлгэ хэжэ, империалистнуудые эрид шангаар урдшалан һануулаа.

ВАШИНГТОН ЗАНАЛТА ХЭНЭ

Урда Вьетнамда сэрэгэй-политическэ талаар олон удаа дахин урагшагүйдэлгэнь Вашингтондо уур сухалаа хүрэлгын гол шалтагаануудай нэгэн болоно. Патриодуудай эзэлжэ байһан газарые бүри шангаар добтолго, Вьетнамай Демократическа Республикые улам бүри ехээр бомбодолго Американ правительствын табиһан зорилгонуудта хүргэнэгүй. Урда Вьетнамай Национально-сүлөөрэлгын фронтын отряднууд интервентнүүдтэ улам шанга сохилтонуудые хэнэ, харин ДРВ-гэй зенитчигүүд Американ мянгаад самолёдые унагаагаа.

Урда Вьетнамда «эрхэ сүлөөгэй болон демократиин» түлөө байлдаа хэнэбди гэжэ американхидай баталан хэлэдэгэй шал худал хуурмаг байһыень Дананга, Гуэ болон Сайгондо һүүлэй үедэ болоһон ушарнууд харуулжа үгэнэ. Американ интервенцидэ, Вашингтоной туһамаршын — Нгуен Као Ки гэгшын засаг түрэдэ эсэргүү буруушаалгын тэмдэг болгон зургаан хүнэй бэеэ галдаһан, городуудай үйлсэнүүдтэ бухэлэлтэнүүдые түхеэрһэн ушарнууд, нүгөө талаһаа дасан дутангуудые хүреэлэлгэ, дайнһаа хашаран эсэжэ, амгалан байдал хангаха эрилтэ хэжэ ороһон хэдэн олон мянган хүнүүдтэ эсэргүүгээр танкнууд болон хуягта машинануудые хэрэглэлгэ — эдэ бүгэдэ халаа Сайгондохи мүнөөнэй сэрэгэй шанга засагай арадта харша шэнжэтэй байһые гэршэлэн харуулна, американ сэрэгэйхидэй булимтаралгын зорилго урдаа табидаг байһые элишэлжэ үгэнэ.

Телеграфна агентствэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, зонхилогшо Ки гэгшын сэрэгүүд Дананга восстани хэгшэдэй шуһыень адхаруулан дараа. Гуэ городые эзэмдээ, үймөөнэй болоһон бусад городуудта хиналта тогтоогоо.

Зүгөөр хуби залагаа өөһэдынгөө гарта абахые хүсэһэн арадаа американ туһамаршын хашажа хэһээжэ оролго зэбүүрхэн дурагүйдэлгые һуларуулан зайсуулжа шадаагүй. Учредительнэ суглаанай һунгалтые сентябриин 11-дэ үнгэргэхэ гэжэ Ки гэгшын үгэһэн уялгануудшье, сэрэгэй зонхилогшын засаг түрэдэ 10 гражданска хүниие оруулхабди гэһэн найдуулгашье урда вьетнамайхидай һаналые хангажа шадаагүй. Американ интервенци буруушаадаг буддын шажантанай элитэ ехэ ажал ябуулагшадай нэгэн Тхить Тхиен Минь гэгшые баруунай үзэл хэтэрмэ ехээр баримталагшадай хорлоһон ушар зэбүүрхэлгые бүри ехээр дэбэрээгээ. Хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, буддын шажантанай болон маршал Ки гэгшын хоорондо эхилхээ байһан хэлсээндэ энээнһээ уламжалан гай түбэг тохёолдоо.

Урда Вьетнамда правительствада эсэргүүгээр болоһон буһалгаае Ки гэгшын «дараһан» ушар, мүн интервенциие саашадань үргэдхэн шангадхахабди гэһэн заналтануудшье эхэ ороноо хамгаалхаар шиидэнги байһан баатарлиг арадые һүрдүүлэн айлгажа шадахагүй. Заналтануудта харюу болгон патриодууд дайсанда бүри шанга сохилтонуудые хэжэ байнхай.

ВАШИНГТОН МЭХЭ ГОХО ГАРГАНА

Парижай баримталдаг мүнөөнэй хараа бодол Вашингтоной уур сухал ехээр хүргэнэ. Хойто-Атлантическа союз 1949 ондо тогтоһон сагһаа хойшо иимэ бэрхэтэй байдалда үшөө ороогүй юм. Энэ сэрэгэй организациһаа Францийн гараха гэжэ шиидэһэн дээрэһээ иимэ бэрхэшээл тохёолдоо. Тус алхамай хойшолонгууд НАТО-до ородог оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зублөөнэй июниин 7-до Брюссельдэ нээгдэхэдэ гол түлэб зүбшэн хэлсэгдэхэ гээд президент өөрөө мэдэрһэн байха юм.

Сэрэгэй бүлэглэлһөө Францийн гарахада НАТО хуушан хэбээрээ үлэхэ гэһэн хэбэртэйгээр Американ, Баруун Германиин, Англиин дипломати баталан хэлэдэг байха юм. Гэбэшье эдэ үгэ хүүрынь ээрхэг түримхэй бүлэглэлэй һуларжа байһые далдалжа шадахагүй байна. Ямар нэгэн американ харата муухай хэрэгүүдтэ өөһэдыень татаң оруулхаар иимэ организацида хабаадалсалгын ямар туһа хүргэхэ байһанда һэжэглэдэг үгэ хүүр Норвеги, Итали болон бусад хэдэн оронуудта улам шангаар дуулдадаг болоҗо байна. Вьетнамда Американ ээрхэг түримхэй ябуулгын үргэдхэгдэжэ, бонниско үһөө нэхэхые эрмэлзэгшэдэй улам үһэрюу болоҗо байһан дээрэһээ иимэ һэжэглэлтэнүүд гарадаг болоо.

Энэ бүлэглэл сэрэгэй аюулда хүргэхэһөө гадна, түби дээрэхи оршон байдалые юрэнхыдэнь һайжаруулгада, Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай холбоо барисаа байгуулгада һаад ушаруулдаг байһанда Баруун Европын оронуудта улам бүри ехээр этигэдэг болоҗо байнхай.

Американ хэблэлэй бэшэһэнэй ёһоор, баруун европынхидой һанал бодолые Вашингтондо ойлгоод, дипломатическа мэхэ гохо гаргахаар шиидээ гээшэ ха. «Вашингтон Дейли Ньюс» гэжэ газетын мэдээнүүдэй ёһоор, «Баруун болон зүүн оронуудай хоорондохи шахардуу шанга харилсаае заһаха улаан болзорой программа» гэдэгые найруулһан үгэ США-гай гүрэнэй секретарь Дин Раск Брюссельдэ хэлэхэ байна. Зүгөөр мүн лэ энэ газетын мэдэрһэнэй ёһоор, нэгэдэхеэр, социалис оронуудтай харилсаагаа һайжаруулха талаар Францийн бодотоор хэжэ байһан алхамуудые далдалан балартуулхын тулада иимэ программа дурадхагдана; хоёрдохёор, Европодо болоһон хубилалтануудые хараала абангүй хуушарһан һанал бодол Вашингтон баримтална гэһэн шүүмжэлэлые һуларуулха зорилготой; гурбадахяар, НАТО-һаа Францийн гараһанай һүүлээр задагайран һуларһан энэ организациие бэхижүүлхэ зорилгоор иимэ алхам хэгдэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, социалис оронуудтай худалдаа наймаанай харилсаа һайжаруулхые атлантическа союзнигуудта США-гай делегаци һанамжалан дурадхаха байна.

Энэ идхалга хэхэ зорилготой алхамуудтаньшье Баруун Германиин делегаци эсэргүүсэжэ ороха гэжэ хүлеэгдэнэ. Эдэ ябуулгануудай идхалга хэхэ гэһэн шэнжэтэй байһанда американ хэблэлшье һэжэглэнэгүй.

К. БЕЛЯЕВ.
(ТАСС).

ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО — ЗАМБИ ТҮБИИН ЗҮГ ЗҮБХИС БҮХЭНһӨӨ

КПЧ-гэй XIII съезд хаагдаба

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин Коммунис партиин XIII съездын делегадууд Центральна Комитедэй, Центральна хиналта-шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэжэ июниин 4-дэ дүүргэбэ.

Үгэ хэлэлгын түгэсхэлдэ КПЧ-гэй нэгэдэхи секретарь А. Новотный үгэ хэлээ. Партиин мүнөө хэжэ байһан ажал ябуулгада, Чехословакиин социалис обществые саашадань али бүхы талаар хүгжөөхын тулада хараалагдаһан шугамые сэгнэхэдээ, партиин бүхы гэшүүдэй хүсэд нэгэн һаналтай байһые КПЧ-гэй XIII съезд дахяад гэршэлэн баталаа гээд тэрэ мэдүүлээ. Мүнөөнэй уласхоорондын политическэ байдалые сэгнэлгээр хүсэд нэгэн һаналтай байгаабди, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй асуудалнуудаар манай партиин бэелүүлдэг политикын зүб байһаниинь гэршэлэн батадхагдаа гээд тэрэ мэдүүлээ.

Удаань съездын хаамал заседани болоҗо, партиин хүтэлбэрилхы органууд һунгагдаа.

ПРАГА. (ТАСС). КПЧ-гэй XIII съезд июниин 4-дэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Партиин генеральна хараа шугамые болон саашанхи үедэ бэелүүлхэ шэнэ зорилгонуудые һайшааһан КПЧ-гэй XIII съездын делегадууд түгэсхэлэйнгөө заседани дээрэ нэгэн дуугаар баталан абаа. КПЧ-гэй хүдөө ажахын политика, национальна комитедүүдэй ажал ябуулга, соёл культурын талаар партиин политика, уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй асуудалнууд тухай резолюци баталан абтаа.

Вьетнамда США-гай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулга тушаа мэдүүлгые съезд баталан абаһан байна.

Партиин центральна органуудай һунгалтын дүнгүүд тухай, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум болон секретариадые һунгаһан КПЧ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи пленум тухай съездэ хабаадагшадта мэдээсэгдээ. КПЧ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретаряар А. Новотный дахяад һунгагдаа. А. Новотный съездын делегадууд болон айлшадта хандан түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

ДРВ-гэй МИД-эй МЭДҮҮЛГЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). Баруун Германиин правительствын энэ оной мартын 25-най ното тушаа мэдүүлгэ ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министерство июниин 4-дэ тунхаглаа. «Амгалан, эрхэ сүлөөтэй» эрхэ байдалда ажаһуухые эрмэлзэнэбди, правительство «ээрхэг түримхэй ямаршье дайн байлдаае эхилхэгүй», тэрэшэлэн уласхоорондын арсалдаануудые гүримшүүлхын тулада «хүсэ хэрэглэхэһээ арсахые» уряална гээд энэ ното соонь хэлэгдэһэн байгаа.

Гэбэшье ФРГ-гэй правительство Германиин 1937 оной хилэ һэргээхые элитээр уряална, үнэндөө энэнь ГДР-ые эзэмдэн абаха, Одер-Нейсс дээгүүр гараһан хилые болюулха гэһэн удхатай гээд ВИА агентствын дамжуулһан тус мэдүүлгэ соо заагдана.

США-гай империалистнуудай туһаламжа болон тухиралгада үндэһэлдэг Баруун Германиин правительствын ээрхэг түримхэй, үһөө нэхэхэ гэһэн политикые ДРВ-гэй правительство эрид шууд буруушаана. Хэрбээ эб найрамдалые, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулхые Баруун Германиин правительство үнэхөөрөө хүсөөд байгаа гээшэ һаа, бэеэ даанхай бүрин эрхэтэ гүрэн бологшо ГДР-ые хамагай түрүүндэ мэдэрхэ, тэрээндэ эсэргүү харата муухай аашануудта эсэс табиха ёһотой гэжэ ДРВ-гэй правительство тоолоно.

Сеулай засагаархидай ээрхэг түримхэй түсэбүүд

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамда байдаг сэрэгүүдэйнгээ тоо мүнөө жэлдэ 45 мянган хүн болгохо гэжэ Сеулай зонхилогшод түсэблэнэ гээд Вьетнамда ажаглалта, хиналта хэхэ талаар уласхоорондын комиссида Вьетнамай Арадай армиин Верховно командованиин хэлхеэ холбооной зургаанай эльгээһэн бэшэг соо заагдана.

Урда Корейн 5 мянган хүнһөө бүридэһэн сэрэгүүдые удахагүй Урда Вьетнам эльгээхэ гэжэ Сеулай засагаархидай шиидхэһэн тухай Урда Корейн оборонын министрэй һаяхан хэһэн мэдүүлгые, тэрэшэлэн тиишэ үшөө нэгэ дайшалхы дивизиие болон дэмжэлгын подразделенинүүдые эльгээхэ гэжэ Сеулай түсэблэжэ байһые хэлхеэ холбооной зургаан эрид шууд буруушаагаа.

Урда Корейн засагаархидай иимэ ябуулганууд вьетнам болон корей арадуудта эсэргүү гэмтэ ябуулга, тэрэшэлэн Вьетнам тушаа 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно гээд ВИА агентствын дамжуулһан тус бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Филиппинэй сенадай шиидхэбэри

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Туһамаршадай засаг түрэдэ дэмжэлгэ болгон сэрэгүүдые Урда Вьетнам эльгээхэ гэжэ Филиппинэй сенат тусхай заседани дээрэ 15 дуугаар шиидхөө. 8 хүн арсажа дуугаа үгэһэн байна.

Баталан абтаһан хуулиин проектын ёһоор 2.000 хүнһөө бүридэһэн сэрэг Урда Вьетнам эльгээгдэхэ юм гээд Ассошиэйтед Пресс агентство Манилаһаа дамжуулна.

Юристнүүд-демократуудай уласхоорондын ассоциациин буруушаалга

ПАРИЖ. (ТАСС). Юристнүүд-демократуудай уласхоорондын ассоциаци июниин 4-дэ мэдүүлгэ толилжо, «Кубада эсэргүүгээр американ империалис хүсэнүүдэй зүгһөө харата аашануудай гаргагдадаг, ээрхэг заналтануудай хэгдэдэг байһанда зэбүүрхэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ».

Фидель Кастрые алаха хорлохо зорилгоор хүлһэнэй алууршадые эльгээхэ гэһэн һаяын һэдэлгэ «уласхоорондын харилсаануудта угаа ехэ гай түбэг тохёолдуулжа болохоор баримта болоно» гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Кубын бүрин эрхэ болон бэеэ даанхай байдалда иигэжэ халдан оролгые юристнүүд-демократуудай уласхоорондын ассоциаци буруушаана, тэрэшэлэн өөһэдтэйнь хүсэдөөр талархажа байһан тухайгаа Кубын юристнүүдые, бүхы арадые найдуулна.

«Джемини-9» ниидэһээр

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Космонавтнууд Стаффорд болон Сернанай һуужа ябаһан замбуулинай «Джемини-9» онгосо ниидэлгэеэ үргэлжэлүүлһээр. «Атда» гэжэ хэмэл одон-мишеньтэй «Джемини-9» июниин 3-да хоёр дахин уулзаа. «Атда» энээнэй тулада урда тээнь зорюута табигдаһан байха юм. Хэмэл одон-мишеньдэ 2 миль дутуур гарахадаа тэрэнэй ниидэхэ үедөө хамаагүйгөөр өрьелдэжэ ябаһыень ажаглаабди гээд космонавтнууд мэдээсээ. Космонавтнууд «Атда» гэжэ одондо 3 метр хүрэтэр дүтэлһэн болобошье, ниидэлгын программаар хараалагдаһанай ёһоор тэрээнтэй холболдожо шадаагүй.

Замдаа гараһанайнь һүүлээр хэмэл одон-мишеньһээ һалажа унаха ёһотой хубинь (обтекатель) байрадаа үлэһэн байна. Энэ хубинь табилгын үедэ одые гэмтэлгэһээ хамгаалха зорилготой юм.

Д. Анкра радиогоор үгэ хэлэбэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Ганын Национально-сүлөөрэлгын совет (НСО) орон дотор гражданска захиргаанда дамжан ороходо бэлэдхэл хэхын тулада тусхай политическэ комитедые томилоо гээд НСО-гой түрүүлэгшэ генерал-лейтенант Д. Анкра июниин 3-да Ганын радиогоор мэдүүлээ. Энээн тухай ЮПИ агентствын корреспондент Аккраһаа мэдээсэнэ.

Арми хододоо засаг түрэеэ барижа байхые эрмэлзэнэгүй, гражданска захиргаанда һөөргөө ороходо гурим шэнээр байгуулагдаһан комитет хараалан зохёохо гээд генерал хэлээ.

Ороной экономико мүнөө үедэ тогтууригүйшэг болоо гэжэ зааха зуураа, харин урьһаламжа үгэгшэдтэй Ганын экономическа делегаци Лондондо мүнөө үедэ хэлсэө хэжэ байна гээд һануулаа.

Гүрэнэй мэдэлэй юһэн предприяти удахагүй өнгэй хүнүүдтэ дамжуулан үгтэхэ гээд НСО-гой түрүүлэгшэ мүн лэ мэдүүлээ. Тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор, эдэ предприятинууд национальна экономикодо имагтал дарамта болоҗо үгэдэг байгаа. Валюта гамнаха зорилгоор Ганаһаа харин гүрэнүүдтэ байдаг посольствонуудай тоо 40 процентээр үсөөрүүлэгдэхэ гээд Д. Анкра хэлэһэн байна.

ЯПОН. **Япон-совет худалдаа наймаан дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ таһалгарягүй үргэжэл байдаг. СССР-тэй худалдаа наймаа эрхилдэг капиталис оронуудай дунда Япон хоёрдохи һуури эзэлдэг. Японой худалдаа наймаа хэдэг бусад оронуудай дунда СССР табадахи һуури эзэлнэ. Япон СССР-һээ саахар, һооһо, хлопок, руда болон бусад эд бараа абаашадаг. 1 миллион шахуу кубическа метр модо Советскэ Союзһаа Япон жэл бүхэндэ худалдан абана. Зураг дээрэ: Советскэ Союзһаа худалдан абтаһан модон Майдзуру портдо абаашагдаад байна.**

ТАСС-ай фотохронико.

Долоодохи хүн бэеэ галдаба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Буддын шажанай нэгэ лама Сайгондо июниин 3-да бэеэ галдаа. Энэ хадаа һүүлэй хэдэн хоногой турша соо бэеэ галдаһан долоодохи хүн болоно гээд ЮПИ агентство мэдээсэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ
Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Табан жэлэй байгуулалта» гэһэн гаршаг доро республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи уһанай ажахын управлениин главна инженер А. П. Ветошниковтой газетын корреспондентын хөөрэлдөөн; А. Дугаржаповай «Баян ургасын эхин» гэһэн корреспонденци; «Үглөөдэрэйхеэ һаналсан» гэһэн гаршаг доро СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат М. А. Ясновтой Мухар-Шэбэрэй аймагай һунгагшадай уулзаһан тухай тоосоон.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Экономикын клубта» (5-дахяа гарана) зорюулагдана.

Гурбадахи хуудаһанда: хүдөө ажахын шэнэ машинануудые харуулһан уласхоорондын выставка дээрэһээ Б. Гылыковэй репортаж; СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Евгений Федорович Кожевниковэй намтар тухай тобшо мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: һүүлэй һонинууд; соносхолнууд.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23 67, зам. редактора — 38 42, зам. редактора — 35 84, секретариата — 27 37, отделов: сельскохозяйственный — 47 59, 35 14, промышленный — 48 69, 33 61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40 49, идеологический 24 74, 60 21, советского строительства и быта — 34 93, рабселькоров и писем 25 41, 38 30, информации — 34 05 и переводов — 24 74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н01725. Зак. № 489.